

Česká rozvojová agentura

Č.j.: 282906/2024-CRA

Plán činnosti a rozpočtu České rozvojové agentury na rok 2025

Leden 2025

Předkládá: Michal Minčev, ředitel ČRA

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Strategické cíle pro rok 2025	2
3. Hlavní oblasti činnosti	4
4. Hlavní zaměření aktivit ČRA doma i v partnerských zemích v roce 2025	5
4.2 <i>Tuzemské dotace a další programy</i>	<i>5</i>
4.3 <i>Bilaterální programy.....</i>	<i>6</i>
4.3.1 BOSNA A HERCEGOVINA.....	6
4.3.2 ETIOPIE	17
4.3.3 GRUZIE.....	24
4.3.4 KAMBODŽA	33
4.3.5 MOLDAVSKO	37
4.3.6 ZAMBIE.....	48
4.3.7 UKRAJINA	54
5. Alokace a plánované čerpání rozpočtu ČRA v roce 2025.....	60

Česká rozvojová agentura (dále jen ČRA) předkládá Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen MZV) ke schválení Plán činnosti a rozpočtu ČRA na rok 2025 v souladu s článkem 2.2. svého Statutu.

Činnost ČRA se řídí zejména zákonem č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci (dále jen ZRS) a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů, a dalšími obecnými právními předpisy.

Ze strategického hlediska jsou pro činnost ČRA určující Strategie zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2018–2030, kterou vláda České republiky (dále jen ČR) schválila usnesením č. 591 z 21. srpna 2017, její střednědobé vyhodnocení, schválené usnesením vlády č. 476 z 10. července 2024 a dále programy spolupráce s prioritními zeměmi na období 2024–2030. Finanční alokace jsou uvedeny v souladu s usnesením vlády č. 471 ze dne 10. července 2024 o dvoustranné ZRS v roce 2025 s výhledem financování do roku 2027. ČRA ve své činnosti usiluje o naplňování doporučení vzešlých z auditu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD DAC Peer Review¹). Realizace ZRS probíhá v souladu s instrumenty OECD pro oblast rozvojové spolupráce² a Evropským konsensem pro rozvoj z roku 2017.³

¹ <https://www.oecd.org/dac/oecd-development-co-operation-peer-reviews-czech-republic-2023-eba15a0b-en.htm>

² <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments?mode=advanced&committeeIds=869&dateType=adoption>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=legisum%3A4301055>

1. Úvod

Prioritní země programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR se potýkají s řadou zásadních nepříznivých vlivů. Pokračuje propad ekonomik způsobený globálním zpomalováním růstu, prohlubující politickou nestabilitou a přetrvávajícími negativními hospodářskými vyhlídkami. Rámec působení ČRA tak bude tímto vývojem významně ovlivněn i v roce 2025. Na základě vyhodnocení v rámci širokého spektra probíhajících predikcí lze objektivně usuzovat, že rozvojové a transformující se státy budou přímé zdravotní, sociální a ekonomické důsledky citelně pociťovat i v nadcházejících letech a že asistence, kterou ČR těmto zemím poskytuje, bude nadále nezbytná.

Mezi klíčové priority ČRA bude i v roce 2025 přirozeně patřit obnova Ukrajiny. ČRA má s implementací rozvojových programů na Ukrajině mnohaletou zkušenost. Navíc se jedná o zkušenost z oblastí, jako je školství či zdravotnictví, kde je pomoc jednoznačně potřebná. ČRA v roce 2024 výrazně prohloubila své dosavadní aktivity na Ukrajině díky finančním prostředkům poskytnutým ze strany MZV z asistenčního programu pro Ukrajinu i v rámci podání žádosti o financování z Nástroje EU pro Ukrajinu. Stejně jako v roce 2024, připraví ČRA pro Ukrajinu výzvy tak, aby se ročně realizovaly projekty v objemu 50 mil. Kč z asistenčního programu pro Ukrajinu, tj. nad rámec projektového rámce ČRA pro Ukrajinu, který činí 7 mil. Kč).

I v roce 2025 se bude ČRA dále aktivně zapojovat do spolupráce v rámci programů EU realizovaných prostřednictvím delegované spolupráce. Prostřednictvím delegované spolupráce by se ČRA chtěla zapojit do evropských projektů financujících obnovu Ukrajiny. Jednání o zahájení nových projektů delegované spolupráce budou probíhat s delegací EU rovněž v Bosně a Hercegovině, Moldavsku a Zambii. Již běžící projekty delegované spolupráce budou pokračovat Bosně a Hercegovině, Gruzii a Zambii.

2. Strategické cíle pro rok 2025

V souladu s nastaveným trendem ČR bude ČRA v následujícím roce pokračovat v propojování humanitární, transformační, rozvojové a ekonomické spolupráce. Shodně s Programovým prohlášením vlády ČRA chápe rozvojovou spolupráci jako investici do podpory udržitelného ekonomického a sociálního rozvoje partnerských zemí a zároveň jako příležitost pro zapojení českých aktérů z veřejného, soukromého, neziskového i akademického sektoru. ČRA tak bude i nadále dbát na to, aby v nových a připravovaných výzvách byl kladen důraz na uplatňování českých řešení a bylo posíleno partnerství mezi příjemci projektů a Českou republikou jako donorem.

Pro dosažení integrovaných řešení bude ČRA kombinovat dostupné nástroje (dotace, veřejné zakázky, rozpočtová opatření). v rámci zvýšení dopadu intervence bude ČRA i nadále podporovat takové projekty, které mají dostatečně významné finanční pokrytí ze strany ČRA. Tímto opatřením dojde nejenom k posílení nezbytného dopadu projektů, ale i k vytváření referencí pro další zapojení českých řešení do řešení celoevropských. Právě prokázaným zapojením českých řešení v ZRS se bude ČR moci šířeji zapojovat do evropských projektů v rámci Team Europe Initiatives (TEI), která kladou důraz na společnou evropskou integraci řešení vycházejících z nejlepší praxe jednotlivých členských států. Právě prokazatelná česká rozvojová zkušenost v oblasti klíčových sektorů české ZRS je důvodem, proč je ČRA zvána k jednáním o nových projektech delegované spolupráce.

Cílovým stavem by mělo být, že ČRA bude realizovat projekty delegované spolupráce ve všech prioritních zemích ČRA plus na Ukrajině. k tomuto účelu bude nutné dále upravit podmínky práce agentury tak, aby ČRA mohla další projekty DS vnitřně absorbovat.

Při přípravě především větších investičních projektů dvoustranné spolupráce ČRA vyjde ze zkušeností a závěrů evaluací ZRS. Hodnocení OECD/DAC upozorňuje v rámci svých klíčových doporučení na nutnost zapojení finančních nástrojů do české ZRS a nezbytnou spolupráci mezi českou rozvojovou finanční institucí a ČRA. ČRA je připravena se zapojit do projektů, které účelně propojují granty s finančními nástroji ze zdrojů finančních institucí pro dosažení pákového efektu umocňujícího dopad české ZRS. Příkladem je společné zapojení s Národní rozvojovou bankou do programu rekonstrukce nemocnic na Ukrajině, tato zkušenost bude vyhodnocena s cílem obdobných budoucích zapojení i v dalších partnerských zemích.

Projekty ČRA kladou důraz na vyhodnocení socioekonomického prostředí, včetně vyhodnocování proveditelnosti, a to i s ohledem na možné zapojení rozvojových finančních nástrojů. Nezbytnou součástí analýz bude připravenost přijímající země spolupracovat na realizaci navržených řešení. Výsledkem analýz je v řadě případů zjištění upozorňující na nutnost změny politik u příjemců české ZRS tak, aby byly projekty ZRS udržitelné. Připravenost příjemce pro spolupráci je proto nezbytná. Díky spolupráci pak projekty ČRA přispívají k dodržování klíčového principu udržitelné ZRS, kterým je „policy first“.

V oblasti finančních nástrojů se bude v roce 2025 ČRA soustředit na spolupráci s Národní rozvojovou bankou. První projekt tohoto typu by mohla začít ČRA realizovat již v roce 2025 na Ukrajině.

Vzhledem k objemu prostředků české ZRS je zároveň přirozené, že ČRA bude usilovat o to, aby realizace projektů mohly být v budoucnu financovány i zapojením mezinárodních rozvojových finančních institucí. Referenční projekty realizované za národní prostředky jsou pro evropskou spolupráci nezbytné.

Nosným tématem pro příští období zůstává podpora odolnosti vůči klimatickým změnám. ČRA má v této oblasti na co navázat. Řada úspěšně realizovaných projektů byla právě na tuto oblast zaměřena. v této souvislosti bude ČRA i nadále rozšiřovat svojí spolupráci s nositeli českých řešení spojených s oblastí posilování odolnosti vůči následkům klimatické změny. Při řešení dopadů klimatické změny bude využito výsledků české vědy a výzkumu, díky kterým se rozvojové země budou schopny na klimatické změny a jejich důsledky adaptovat. ČRA se bude

v souladu s národními strategiemi i nadále zaměřovat na naplnění Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) dle jednotlivých tematických a teritoriálních priorit. Naplňování těchto cílů bude průřezově spojeno s podporou mírových a inkluzivních společností, přístupu všech ke spravedlnosti, odpovědnému, participativnímu a reprezentativnímu rozhodování a budování odolných, efektivních, odpovědných a transparentních institucí na všech úrovních. Při implementaci projektů klade ČRA důraz na rozvoj demokracie a respekt k lidským právům.

I v roce 2025 bude hlavní prioritou ČRA řádné čerpání prostředků, které ČRA svěřila pro rok 2025 Vláda ČR. ČRA bude i nadále úzce spolupracovat s Českým fórem pro rozvojovou spolupráci, tak aby čerpání prostředků na jednotlivé projekty bylo řádně monitorováno realizátory v průběhu celého roku a tím bylo dosaženo plánovaného čerpání prostředků ČRA na ZRS na rok 2025. Tato spolupráce se v uplynulých letech osvědčila a přispěla ke společné úspěšné realizaci schválených projektů.

V neposlední řadě plánuje ČRA zapojit do své činnosti nástroje AI. Nástroje AI nabízejí možnosti zefektivnění celého projektového cyklu. v této iniciativě plánuje ČRA úzce spolupracovat s Českým fórem pro rozvojovou spolupráci. První společné školení v této oblasti proběhlo již v roce 2024. Rok 2025 by měl být rokem, kdy se nástroje AI budou postupně zapojovat do každodenní činnosti ČRA.

Prostřednictvím rozvojové spolupráce se ČRA bude snažit i v roce 2025 přispět k plánovanému rozvoji partnerských zemí a zároveň dále posilovat dobré jméno ČR ve světě. Česká ZRS není ve své činnosti přirozeně omezena pouze na prioritní a specifické země. ČRA má ve svém portfoliu řadu nástrojů, v rámci nichž jsou podporovány rozvojové projekty i v jiných částech světa.

Publicita a viditelnost ČRA

Působení České republiky v zahraničí představuje komplex intervencí, které jsou odborné i laické veřejnosti komunikovány jak uceleně, tak i detailně. Zahraniční rozvojová spolupráce má v tomto celku nezastupitelné místo, a z tohoto hlediska vnímáme roli ČRA jako významnou a nezastupitelnou k budování dobrého jména ČR v zahraničí.

ČRA je však pouze jedním z aktérů české ZRS. Z tohoto důvodů bude ČRA, kromě své vlastní propagační činnosti, i nadále aktivně přispívat do společných komunikačních aktivit MZV.

Vlastní publicita České rozvojové agentury bude cílit na veřejný i soukromý sektor. ČRA bude i v roce 2025 prezentovat průběh a výsledky své činnosti na všech sociálních sítích a platformách, které má k dispozici. v rámci společné publicity bude aktivně využíván i nový web agentury, který byl úspěšně spuštěn v roce 2024 a který bude prezentovat vedle projektů ČRA i celou šíři české ZRS. Součástí strategie komunikace bude intenzivnější záběr na sektory a propagace činností, které ČRA dělá v rámci programů ZRS i mimo prioritní země.

I nadále bude pokračovat úzká spolupráce s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, včetně zapojení ČRA do Plánu komunikace ZRS a humanitární pomoci ČR a do přípravy a realizace Národního rozvojového dne.

3. Hlavní oblasti činnosti

Jádrem činnosti ČRA je implementace bilaterálních projektů ZRS v souladu s Plánem dvoustranné ZRS na rok 2025 dle schváleného usnesení vlády.

Mezi hlavní nástroje vedoucí k naplňování role ČRA v roce 2025 budou i nadále patřit zejména:

- Bilaterální programy spolupráce v partnerských zemích: východiskem budou programy spolupráce s prioritními zeměmi na roky 2024–2030. Projekty budou nadále implementovány prostřednictvím dotací, veřejných zakázek, rozpočtových opatření či v odůvodněných případech formou peněžního daru.
- Horizontální programy: ČRA bude pokračovat v dotační podpoře českým subjektům programy Globální vzdělávání a osvěta veřejnosti, Posilování kapacit implementačních partnerů ZRS (včetně kapacit a partnerství NNO, aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS ČR), Podpora trojstranných projektů českých subjektů a Program B2B.
- Projekty v režimu delegované spolupráce s Evropskou komisí: ČRA bude v roce 2025 pokračovat v již běžících projektech delegované spolupráce s Evropskou komisí (Bosna a Hercegovina, Gruzie, Zambie), zároveň ČRA aktivně pracuje na přípravě a zahájení realizace nových projektů delegované spolupráce v Zambii, Bosně a Hercegovině, Moldavsku a na Ukrajině a na identifikaci nových projektů v Etiopii a Kambodži.
- Ostatní projekty v součinnosti s jinými donory: projekt ve spolupráci s rakouskou rozvojovou agenturou (ADA) v Gruzii na integrovaném řešení v regionu Aragvi bude pokračovat i v roce 2025.

Veškeré nástroje a činnosti ČRA budou realizovány procesy zahrnujícími vnitřní kontrolní systém s důrazem na účinné provádění řídicí kontroly při nakládání s veřejnými prostředky. ČRA bude vykonávat veřejnosprávní kontrolu ve vztahu k příjemcům veřejných prostředků v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, přičemž plánuje provést minimálně 10 veřejnosprávních kontrol u příjemců poskytovaných dotací. Nadále bude posilována kontrola souladu procesů ČRA s legislativním rámcem ČR, podmínkami EK pro delegovanou spolupráci i interními předpisy a bude nastavena užší provázanost procesů s decentralizovaným systémem řízení rizik.

ČRA se i nadále bude věnovat průběžnému monitoringu realizace pokračujících a nově běžících projektů. Monitoring realizace projektů bude probíhat na základě společného plánu monitoringu ČRA, Odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci MZV (dále jen ORS) a ZÚ pro rok 2025, který bude pokrývat veškeré bilaterální projekty. v souladu s Metodikou ZRS bude ČRA realizovat monitoring zaměřený na výsledky (tzv. result-based monitoring) Pozornost bude zaměřena i na trojstranné projekty či projekty z horizontálních programů realizovaných v zahraničí. ČRA se rovněž bude podílet na naplnění Plánu evaluací na rok 2025, který byl v listopadu 2024 schválen Radou pro ZRS. v souladu s příslušným ustanovením Plánu evaluací v případě potřeby ČRA rovněž požádá ORS o dílčí vyhodnocení nad rámec Plánu, zejména v kontextu komplexních řešení.

4. Hlavní zaměření aktivit ČRA doma i v partnerských zemích v roce 2025

4.2 Tuzemské dotace a další programy

Globální vzdělávání a osvěta veřejnosti

Cílem programu je zlepšit přístup k informacím o globálním rozvoji, motivovat občany k aktivnímu přístupu při řešení globálních výzev a vybavit je potřebnými kompetencemi, které jim pomohou podílet se na udržitelném rozvoji světa. v souladu s Dublinskou deklarací o globálním vzdělávání do roku 2050 a Strategii globálního rozvojového vzdělávání a osvěty o globálních souvislostech na období 2018 – 2030 klade program hlavní důraz na účinnější začlenění globálních rozvojových témat jako součásti konceptu celoživotního učení nejen do vzdělávacích programů na všech úrovních vzdělávacího systému ČR, ale i do osvětových aktivit; posílení informovanosti o globálních a rozvojových tématech včetně ZRS ČR vůči odborné a široké veřejnosti; podporu projektů směřujících k propojení formálního a neformálního vzdělávání; resp. zaměřených na budování partnerství s relevantními aktéry (např. zřizovatelem nebo vedením školy); a směřování k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

Prioritou programu pro rok 2025 zůstává osvěta v oblasti konkrétních řešení pro dosažení Agendy 2030 a zvyšování povědomí mezi žactvem prostřednictvím přímé práce s budoucími i současnými vyučujícími. Předpokládaný rozpočet programu na rok 2025 je 8 mil. Kč. na projekty pokračující z roku 2024 je vyčleněno 4,5 mil. Kč. Vzhledem k vysokému finančnímu objemu prostředků žádaných pro rok 2025 a značné relevanci a kvalitě předložených projektových námětů ČRA využije nespotřebované nároky ve výši 2,8 mil. Kč na navýšení rozpočtu programu.

Posilování kapacit implementačních partnerů ZRS (včetně kapacit a partnerství NNO, aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS ČR)

Cílem programu je posílení profesionality, budování kapacit a udržitelnosti nestátních neziskových organizací tak, aby občanská společnost byla jedním ze stabilních pilířů demokracie. Jedná se zejména o podporu vytváření, koordinace, budování partnerství a posilování kapacit subjektů působících v zahraniční rozvojové spolupráci; podporu budování organizačních a administrativních struktur malých a začínajících NNO a posilování jejich schopností poskytovat veřejné služby v oblasti ZRS; a pomoc při posilování kapacit NNO ve specifických a odborných sektorech. Tato výzva zahrnuje i podporu projektů realizovaných platformami či územními samosprávnými celky (krajy a obcemi), nebo ve spolupráci s těmito aktéry, v jedné nebo více z prioritních/partnerských zemí ZRS ČR.

Prioritou programu pro rok 2025 je posilování kapacity různých aktérů ZRS zejména s ohledem na jejich vzájemné doplňování a zavádění nových kvalitativních řešení do implementace aktivit ZRS ČR. Plánovaný rozpočet programu na rok 2025 je 5 mil. Kč. na projekty pokračující z roku 2024 je vyčleněno 2,2 mil. Kč. ČRA navíc využije 0,5 mil. Kč z nespotřebovaných nároků na navýšení rozpočtu programu, aby mohly být podpořeny všechny projekty doporučené hodnotící komisí.

Podpora trojstranných projektů českých subjektů

Cílem programu je spolufinancovat rozvojové projekty financované majoritně jiným hlavním donorem, budovat kapacitu pro mezinárodní rozvojovou spolupráci na straně oprávněných žadatelů (českých NNO), zapojovat se do spolupráce s dalšími donory, zejména EU, a posílit „přímou“ českou ZRS ve formě multiplikačních efektů. Program umožňuje propojování humanitárních a rozvojových aktivit. Prostřednictvím této spolupráce zapojené NNO získávají kompetence a zkušenosti s přípravou i realizací rozvojových aktivit zejména v prioritních

zemích ZRS a humanitární pomoci ČR a budují svou kapacitu pro formování efektivních mezinárodních partnerství a vstup do rozvojových projektů v pozici leadera projektu.

Prioritou programu pro rok 2025 zůstává podpora projektů s návazností na bilaterální rozvojové programy v prioritních zemích ZRS ČR a projektů s návazností na aktivity českých realizátorů v prioritních zemích humanitární pomoci ČR v zahraničí. Plánovaný rozpočet programu na rok 2025 je 25 mil. Kč, z toho přibližně 10,3 mil. Kč je určeno na nové projekty a přibližně 14,7 mil. Kč na pokračující projekty. Vzhledem k vysokému finančnímu objemu prostředků žádaných pro rok 2025 a značné relevanci a kvalitě předložených projektových námětů ČRA využije nespotřebované nároky ve výši přibližně 7,3 mil. Kč na navýšení rozpočtu programu. Zároveň se nabízí možnost v průběhu roku vyhlásit doplňkovou výzvu na podporu trojstranných projektů, jako tomu bylo v roce 2024, dojde-li k uvolnění prostředků v jiných programech.

Program B2B

Primárním cílem Programu B2B je rozvoj podnikatelského sektoru v rozvojových zemích. Sekundárním cílem je podpora českých subjektů při identifikaci a navázání ekonomických partnerství v rozvojových zemích. Program bude opět, jako i v předchozích letech, rozdělen na fázi Příprava (studie proveditelnosti, podnikatelský plán) a fázi Realizace (ve výzvě nově vedeny jakožto “modality”). Alokace finančních prostředků v roce 2025 bude 9,5 mil. Kč, z toho 6 650 000,- Kč bude určeno pro podpoření žádostí v modalitě Realizace a 2 850 000,- Kč bude určeno pro podpoření žádostí v modalitě Příprava.

Všechny dotační programy ČRA budou v roce 2025 probíhat podle upravených metodik, které reflektují nejlepší praxi z domova i ze zahraničí.

4.3 Bilaterální programy

4.3.1 BOSNA A HERCEGOVINA

Bosna a Hercegovina (BaH) se potýká s dlouhodobými socioekonomickými problémy, které zpomalují její rozvoj a evropskou integraci. I přes makroekonomickou stabilitu a snížení zadlužení je hospodářský růst pomalý, investice nízké a politická situace nestabilní. Omezené příležitosti na trhu práce a vysoká nezaměstnanost vedou k odlivu vzdělané pracovní síly, což dále oslabuje rozvoj země. Inflace a rostoucí ceny navíc snižují životní úroveň obyvatel.

Tyto výzvy dlouhodobě určují směřování českých rozvojových projektů v BaH, které se zaměřují na posilování kapacit státní správy, udržitelné nakládání s přírodními zdroji, konkurenceschopnost a udržitelný ekonomický růst a na oblast vody a sanitační. Evaluační skupina však identifikovala potřebu lepší koordinace mezi implementačními partnery, většího zapojení místních institucí a soukromého sektoru a efektivnějšího monitoringu dopadů projektů, což je reflektováno v nových projektech ČRA.

Hlavní priority nového Programu ZRS ČR pro BaH na období 2024-2030 se zaměřují na oblast veřejné správy a občanské společnosti, cirkulární ekonomiku a tradičně silné odvětví vody a sanitační. ČRA tak ustupuje od dříve dominantních infrastrukturních projektů a pro nové projekty uplatňuje měkčí přístup s větším důrazem na budování kapacit a přenos know-how.

Na rok 2025 je na bilaterální projekty realizované v BaH alokována částka ve výši 65 mil. Kč, která bude rozdělena mezi 12 projektů, 3 nové a 9 pokračujících. v rámci delegované spolupráce bude v zemi bude dokončena implementace projektu EU4AGRI a realizován nový projekt EU4Energy, ve výši 13,2 mil. Kč.

Projekty pokračující v roce 2025

Název projektu:	Rekonstrukce a rozšíření úpravný pitné vody v municipalitě Teslic
Číslo projektu:	BA-2020-059-FO-14020
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Udržitelné nakládání s přírodními zdroji SDG Target 6
Realizátor:	ARKO TECHNOLOGY, a.s.
Celkový rozpočet:	74,8 mil. Kč, z toho v roce 2025: 0 Kč*
Doba realizace:	2020-2026
Nástroj implementace:	VZ
Anotace:	Projekt se týká rekonstrukce a rozšíření stávající úpravný pitné vody v obci Studenci v municipalitě Teslic, která zásobuje až 22 tisíc odběratelů. v současnosti je surová voda odebíraná z řeky Velika Usora upravována na technologické lince s kapacitou 60 l·s⁻¹. Kvalita této vody se mění v závislosti na ročním období a množství přívalových srážek, a především v letních měsících je úpravna silně zatížena. Celý systém zásobování je značně nestabilní a dochází k častým odstávkám či restrikcím v dodávkách kvůli častým poruchám. Celkově úpravna nestíhá pokrývat stávající poptávku, přičemž dodávky pitné vody by měly být do budoucna rozšířeny až pro 8 tisíc dalších odběratelů. V rámci projektu proto dojde k výstavbě nového bloku a zároveň k rekonstrukci stávající úpravný, aby došlo ke zvýšení produkce pitné vody na 120 l·s⁻¹ a minimalizovalo se množství poruch a odstávek. Proběhne také proškolení zaměstnanců organizace, která úpravnu provozuje a seznámení místních obyvatel s principy hospodaření s pitnou vodou a její ochranou prostřednictvím 2 besed a osvětové kampaně na 2 základních školách. Projekt svým zaměřením přispěje zejména k cíli udržitelného rozvoje OSN č. 6 (Pitná voda, kanalizace). Dále bude mít pozitivní dopad také na životní prostředí i zdraví a kvalitu života obyvatel díky zlepšení kvality a pravidelnosti dodávek.

* Další platba realizátorovi je naplánována v roce 2026

Název projektu:	Technologická dodávka pro úpravnu pitné vody Stjepan Polje
Číslo projektu:	BA-2021-002-FO-14021
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Udržitelné nakládání s přírodními zdroji SDG Target 6
Realizátor:	Vzejde z výběrového řízení
Celkový rozpočet:	16 mil. Kč, z toho v roce 2025: 11 mil. Kč
Doba realizace:	2022-2025
Nástroj implementace:	VZ
Anotace:	Projekt přispěje k zvýšení spolehlivosti dodávky pitné vody ve městě Gračanica prostřednictvím vybudování úpravy pitné (ÚPV) odpovídajícího proškolení zaměstnanců organizace provozující ÚPV a seznámení obyvatel města Gračanica s principy hospodaření s pitnou vodou a její ochranou. Projekt přispěje k rozvojovým cílům OSN v oblasti zajištění univerzálního a rovného přístupu k bezpečné a cenově dostupné pitné vodě a zároveň dojde i k zvýšení efektivity využívání vody při zajištění jejího udržitelného odběru.

Název projektu:	Efektivnější zásobování pitnou vodou v municipalitě Sokolac
Číslo projektu:	BA-2024-001-FO-14020
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Udržitelné nakládání s přírodními zdroji SDG Target 6
Realizátor:	G-servis Praha spol. s.r.o.
Celkový rozpočet:	8,6 mil. Kč, z toho v roce 2025: 1 mil. Kč
Doba realizace:	2024-2025
Nástroj implementace:	VZ
Anotace:	Projekt připraví hlavního strategického plánu vodovodu pro město Sokolac za účelem lepšího plánování zásobování pitnou vodou ve městě. Projekt přispěje k zvýšení efektivity využívání vody při zajištění jejího udržitelného odběru.

Název projektu:	Čistá energie ve veřejných institucích v Banja Luce
Číslo projektu:	BA-2023-004-FO-23270
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Ekonomický růst, resp. obnovitelné zdroje energie SDG Target 7
Realizátor:	KASTEN spol. s.r.o.
Celkový rozpočet:	29,9 mil. Kč, z toho v roce 2025: 10,5 mil Kč
Doba realizace:	2023-2026
Nástroj implementace:	VZ
Anotace:	Pro přibližně 30 % obyvatel Banja Luky je přívod tepla zajišťován prostřednictvím dálkového vytápění. Struktura spotřebitelů, resp. odběratelů energie je z 80 % tvořena domácnostmi (jedná se přibližně o 1/3 bytového fondu města Banja Luka, což představuje 1 078 000 m² vytápěné plochy s přibližně 19 500 - 20 000 bytovými jednotkami), zbývajících 20 % odběratelů energie tvoří podniky, instituce a řemeslné dílny (tedy přibližně 650 různých podnikatelských odběratelů se spotřebou 41 MW připojeného odběru). Domácnosti, instituce a podniky, které nejsou napojeny na systém dálkového vytápění, se snaží zajistit přívod tepla využitím vlastních kotlů topících na uhlí, LTO či dřevo. V rámci předmětného projektu je plánováno provedení komplexní rekonstrukce otopného systému v budovách jedné základní a jedné střední školy v městě Banja Luka.

Název projektu:	Innovation of Geological Information Systems in Bosnia and Herzegovina
Číslo projektu:	BA-2023-002-RO-15185
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16.6
Realizátor:	Česká geologická služba
Celkový rozpočet:	38 mil. Kč, z toho v roce 2025: 7,5 mil. Kč
Doba realizace:	2023-2027
Nástroj implementace:	RO
Anotace:	Cílem projektu je podpořit 2 veřejné instituce (Geologická služba FBiH a Geologická služba RS) při zlepšování geologického informačního systému, zvýšit odbornou způsobilost místních odborníků a vládních pracovníků a zlepšit správu dat, přístup, prezentaci a šíření dat a informací. Projekt vychází z informací získaných při komunikaci s oběma místními geologickými službami a ze znalostí a zkušeností

	ČGS. na základě inventarizace bude navržena technická infrastruktura a související postupy. To zahrnuje návrh strategie pro správu archivů, dat a metadat. Budou dodány potřebné technologie a bude podporována implementace navrženého systému. Místní personál bude proškolen v konkrétních technologiích. Budou prezentovány výsledky, které by měly zlepšit schopnost místních zainteresovaných stran využívat geologická data. Budou organizovány odborné workshopy vedené odborníky ČGS zaměřené na přenos získaných know-how při řešení geologické problematiky.
--	--

Název projektu:	Inkluzivní socio-ekonomická iniciativa Brčko distrikt
Číslo projektu:	BA-2023-059-DO-16050
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16.6
Realizátor:	CARE ČR
Celkový rozpočet:	30 mil. Kč, z toho v roce 2025: 11,7 mil. Kč
Doba realizace:	2023-2026
Nástroj implementace:	DT
Anotace:	Nezaměstnanost v Brčko distriktu (BD) je akutní. Z přibližně 83 000 obyvatel je zaměstnáno pouze 17 556 osob. Většina nezaměstnaných je bez kvalifikace, pouhých 2 475 má ukončené středoškolské vzdělání a 930 má vzdělání vysokoškolské. Marginalizované skupiny obyvatelstva a jednotlivci, kteří jsou zranitelní kvůli svému pohlaví, rase, sexuální orientaci, fyzickým schopnostem a sociálnímu postavení, jsou více ohroženi chudobou kvůli předsudkům a sociálním normám ve společnosti, což drasticky zužuje jejich možnost najít zaměstnání a vymanit se z chudoby. Cílem projektu je vytvořit pracovní a podnikatelské příležitosti pro nezaměstnané marginalizované skupiny v BD a zvýšit úroveň jejich dovedností, které odpovídají stávajícím pracovním příležitostem. Realizátor projektu bude úzce spolupracovat s institucionálními, vládními i nevládními aktéry, za účelem navrhnout a realizovat opatření, která by řešila problémy a překážky socioekonomického začleňování a prostřednictvím zřízeného tzv. (Self)Employment Socio-Economic and Entrepreneurship Center využít stávající, a přilákat nové zdroje k vytváření pracovních míst. Zároveň má projekt za cíl propojit všechny subjekty v hodnotovém řetězci a v podpůrných službách, aby byla poskytnuta nezbytná poradenská podpora začínajícím podnikům, stávajícím podnikům a nezaměstnaným osobám. Během projektu bude také kladen důraz na tvorbu metodik a přenosu dobré praxe (zejména z ČR), aby se tato opatření mohla replikovat v dalších částech BA

Název projektu:	Zvyšování bezpečnosti potravin v Bosně a Hercegovině
Číslo projektu:	BA-2016-086-FO-31192
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16.6
Realizátor:	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Státní veterinární ústav (SVÚ)
Celkový rozpočet:	29,4 mil. Kč, z toho v roce 2025: 0,- Kč (budou využity úspory z předchozích let realizace)
Doba realizace:	2017-2025/2026
Nástroj implementace:	RO
Anotace:	Záměrem projektu je přispět k vyšší bezpečnosti potravin, odpovědné zemědělské výrobě a dostupnosti zdravotně nezávadných potravin. Vyšší bezpečnost potravin bude mít pozitivní dopad jak na snížení výskytu nemocí vyvolaných závadnými potravinami, tak na zlepšení životního prostředí snížením zatížení půdy agrochemikáliemi Díky projektu splní více druhů potravin v BA podmínky bezpečnosti a budou způsobilé pro vývoz do zemí EU. Cílem projektu je také posílení role kompetentních orgánů v oblasti kontroly bezpečnosti potravin. Projekt nastaví vhodné postupy a systémy ve třech oblastech kontrol: pesticidů a hnojiv, salmonely a přídatných látek. Realizace projektu SVÚ bude prodloužena do roku 2025, případně 2026. Zároveň dojde k rozšíření projektu o další školení, nákup vybavení a další nezbytné aktivity pro úspěšnou realizaci projektu a podporu koncových příjemců.

Pracovní název projektu:	Podpora a zlepšování životních podmínek obyvatel rurálních oblastí Bosny a Hercegoviny
Číslo projektu:	BA-2024-062-DO-31120
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16.6
Partnerská organizace/instituce:	10 obcí napříč BA
Celkový předpokládaný rozpočet:	30mil. Kč, z toho v roce 2025: 10 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2024-2027
Zvažovaný nástroj implementace:	Dotace

Anotace:	Projekt se zaměřuje na poskytování podpory, odborných znalostí a technické asistence rodinám a družstvům ve venkovských a málo rozvinutých částech Bosny a Hercegoviny. Zaměří se na deset obcí, rovnoměrně rozdělených mezi Republiku srbskou a Federaci Bosny a Hercegoviny, kde je zemědělství hlavním zdrojem obživy. Počáteční fáze projektu zahrnuje analýzu současné situace v těchto obcích, zkoumání politik, dotačních mechanismů a zjišťování potřeb tamních obyvatel. Tato analýza bude vodítkem pro poskytování různých forem pomoci (finanční, technické, expertní) a pro identifikaci mezer ve stávajících hodnotových řetězcích, které by měla české ZRS za využití české expertizy řešit. Druhá fáze projektu se zaměří na realizaci konkrétních navržených řešení a iniciativ. Konečným cílem je podpora výrobního cyklu, resp. cyklu zemědělské produkce (od výroby až po umístění produktu na trh), zefektivnění chodu obcí, vytváření transparentních politik a sdílení českých zkušeností.
----------	--

Pracovní název projektu:	Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v oblasti kybernetické bezpečnosti
Číslo projektu:	BA-2024-052-DO-1602
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16
Partnerská organizace/instituce:	Místní neziskový sektor
Celkový předpokládaný rozpočet:	6,25 mil. Kč (ČRA), z toho v r. 2025: 2 mil. Kč Finanční příspěvek Velvyslanectví USA: 250 tis. USD
Předpokládaná doba realizace:	2024-2025/6
Zvažovaný nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Cílem programu je podpořit osoby se zdravotním postižením při zvyšování jejich pracovních dovedností a pomoci jim získat a dlouhodobě si udržet zaměstnání v oblasti kybernetické bezpečnosti. Projekt navazuje na předchozí osvědčené zkušenosti a uznávané odborné znalosti ČRA v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením v BA. Díky našim prokazatelným úspěchům jsme postavili ČR do pozice významného a přínosného donora v BA. Projekt reaguje na poptávku veřejného i soukromého sektoru po odbornících v oblasti kybernetické bezpečnosti a poskytuje lidem se zdravotním postižením nástroje nezbytné k tomu, aby mohli prostřednictvím zaměstnání v oblasti svého zájmu změnit a vylepšit svůj život. Pilotní projekt programu počítá s počáteční kohortou 10-20 studentů. Využívat se přitom bude model "train-to-place" s konkrétním a na míru šitým učebním plánem/kurikulem. Během 6-12 měsíců

	získají účastníci programu odbornou přípravu a osvědčení, které jim umožní získat základní pracovní místa v oblasti kybernetické bezpečnosti u zaměstnavatelů ve veřejném i soukromém sektoru.
--	--

Projekty, jejichž implementaci ČRA plánuje zahájit v roce 2025

Pracovní název projektu:	Zlepšení fyto-sanitárního sektoru v Bosně a Hercegovině
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16.6
Partnerská organizace/instituce	Ministerstvo zdravotnictví BA
Celkový předpokládaný rozpočet:	30mil. Kč, z toho v roce 2025: 3,5 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2024-2027
Zvažovaný nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Záměrem projektu je přispět k vyšší úrovni fyto-sanitárního sektoru. To bude mít pozitivní dopad jak na snížení výskytu nemocí vyvolaných závadnými potravinami, tak na zlepšení životního prostředí snížením zatížení půdy agrochemikáliemi. Projekt cílí na spolupráci mezi odbornými institucemi, státní správou a zemědělskou praxí, čímž podporuje rozvoj inovativních řešení v souladu s principy udržitelného rozvoje.

Pracovní název projektu:	Budování systému cirkulární ekonomiky v municipalitách Tešanj, Žepče a Teslić
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16
Partnerská organizace/instituce:	Municipality Tešanj, Žepče, Teslić
Celkový předpokládaný rozpočet:	30 mil. Kč, z toho v roce 2025: 4,5 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2025-2027

Zvažovaný nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt se zaměřuje na podporu sektorového přechodu na cirkulární ekonomiku, která klade důraz na udržitelné nakládání se zdroji, minimalizaci odpadu a efektivní využití materiálů. Cílem projektu je vytvořit a aplikovat praktické strategie, které podpoří opětovné využívání, recyklaci a obnovu surovin ve výrobních procesech a spotřebitelských cyklech.

Pracovní název projektu:	Dodávka ESRI – realizace projektu ČGS
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16.6
Partnerská organizace/instituce:	ČGS
Celkový předpokládaný rozpočet:	3,3 mil. Kč, z toho v roce 2025: 3,3 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2025
Zvažovaný nástroj implementace:	VZ
Anotace:	Předmětem této veřejné zakázky je dodání licencí software ArcGIS pro geologické služby v Bosně a Hercegovině. Součástí zakázky je údržba předmětného software spočívající v poskytnutí všech výrobcem nabízených oprav a upgradů software a technické podpory v rozsahu nezbytném pro zprovoznění a udržení správné funkce licencovaného software. v rámci zakázky je též požadováno zpřístupnění instalačních souborů a technické dokumentace předmětných produktů.

Projekty delegované spolupráce

Název projektu:	EU Support to agriculture competitiveness and rural development in Bosnia a Herzegovina (EU4Agri)
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG Target 16.6
Realizátor:	UNDP
Celkový rozpočet:	1 400 000 EUR, z toho v roce 2024: 305 tis. EUR (7,5 mil. Kč)
Kofinancování (rok 2025)	100-160 tis. EUR (2,4 mil. Kč)
Doba realizace:	2020-2025

Nástroj implementace:	Delegovaná spolupráce
Anotace:	Cílem akce je modernizace zemědělsko-potravinářského odvětví a podpora venkovského hospodářství v BA, čímž se zvýší konkurenceschopnost zemědělské výroby. Česká rozvojová agentura poskytuje technickou pomoc pro politická opatření v rámci projektu a zajišťuje strategické dokumenty, protože nově připravované zákony a strategie jsou v souladu s EU. Akce také nabízí přizpůsobenou podporu při modernizaci systémů řízení zemědělských informací pro návrh politiky založené na důkazech, monitorování a hodnocení výkonnosti odvětví. Pomoc je poskytována za účelem zlepšení výměny a využití dat; pokročilé možnosti zemědělské prognózy, správné vykazování atd. EU4Agri běží od března 2020 a nyní se očekává ukončení v únoru 2025. Celkový rozpočet akce je 20 250 000 EUR, ČRA využívá 1 400 000 EUR na příslušné aktivity.
Pracovní název projektu:	EU4Energy
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Ekonomický růst, resp. obnovitelné zdroje energie SDG Target 7.1
Realizátor:	UNDP
Celkový rozpočet:	518 548,75 EUR, částka na rok 2025: 2,9 mil. Kč
Kofinancování (celkové/rok 2025)	N/A
Doba realizace:	2025-2028/9
Nástroj implementace:	Delegovaná spolupráce
Anotace:	EU4Energy je nový projekt, který má ČRA (společně s UNDP) realizovat v BA a jehož cílem je přispět k plnění závazků BA podle Smlouvy o Energetickém společenství, Pařížské dohody a dalších mezinárodních dohod prostřednictvím implementace energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie a energetických opatření ve veřejném sektoru. Implementace projektů a programů energetické účinnosti zaměřených na veřejné budovy a systémy se bude skládat z dotačního programu energetické renovace a programu energetické renovace na bázi ESCO. Programy energetické účinnosti budou doplněny pomocí budování kapacit a zvyšování povědomí.

Rozpočet bilaterálních projektů v Bosně a Hercegovině 2025 – již běžící (B) a připravované v r. 2025 (P)

B/P	Číslo projektu	Název	Částka 2025 (Kč)
B	BA-2020-059-FO-14020	Rekonstrukce a rozšíření úpravny pitné vody v municipalitě Teslić	0 Kč*
B	BA-2021-002-FO-14021	Technologická dodávka pro úpravnu pitné vody Stjepan Polje	11 mil. Kč
B	BA-2024-001-FO-14020	Efektivnější zásobování pitnou vodou v municipalitě Sokolac	1 mil. Kč
B	BA-2023-004-FO-23270	Čistá energie ve veřejných institucích v Banja Luce	10,5 mil. Kč
B	BA-2023-002-RO-15185	Innovation of Geological Information Systems in Bosnia and Herzegovina	7,5 mil. Kč
B	BA-2023-059-DO-16050	Inkluzivní socio-ekonomická iniciativa Brčko distrikt	11,7 mil. Kč
B	BA-2016-086-FO-31192	Zvyšování bezpečnosti potravin v Bosně a Hercegovině	0 Kč**
B	BA-2024-062-DO-31120	Podpora a zlepšování životních podmínek obyvatel rurálních oblastí Bosny a Hercegoviny	10 mil. Kč
B	BA-2024-052-DO-16020	Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v oblasti kybernetické bezpečnosti	2 mil. Kč
B/P	Datum vypsání výzvy	Název	Částka 2025 (Kč)
P	plánováno 06/2025	Zlepšení fytosanitárního sektoru v Bosně a Hercegovině	3,5 mil. Kč
P	vypsáno 01/2025	Budování systému cirkulární ekonomiky v municipalitách Tešanj, Žepče a Teslić	4,5 mil. Kč
P	plánováno 02/2025	Dodávka ESRI – realizace projektu ČGS	3,3 mil. Kč
Celkem			65 mil. Kč

* Další platba realizátorovi je naplánována v roce 2026

** Projekt je realizování z úspor v rozpočtu projektu za rok 2024

Rozpočet projektů delegované spolupráce BA 2025

Název	Částka (Kč)
EU4Agri	7 470 000
EU4Energy	2 930 000
Celkem	10,4 mil. Kč

4.3.2 ETIOPIE

Etiopie patří k nejrychleji rostoucím ekonomikám regionu. Zároveň ale zůstává jednou z nejchudších zemí na světě. Mnoho lidí této druhé nejlidnatější země Afriky je závislých na potravinové pomoci nejen kvůli opakujícím se suchům a dopadům klimatických změn ale také kvůli nedostatečně mechanizovanému a nerozvinutému systému zemědělství.

Česká ZRS v Etiopii se proto zaměřovala na zemědělství a rozvoj venkova, a také na udržitelné nakládání s přírodními zdroji. Důraz je kladen na vodohospodářství. Evaluace zemědělských projektů České ZRS v Etiopii zdůrazňuje úspěchy projektů ČRA, zejména v oblasti podpory udržitelných zemědělských praktik, obnovy erodované půdy a zlepšení ochrany půdy díky propojení s národními politikami a participativními přístupy. Dokument zároveň zmiňuje, že udržitelnost projektů je limitována omezeným vlastnictvím a slabou kapacitou a motivací místních institucí. Realizátoři byli ze strany ČRA na tyto nedostatky upozorněni tak, aby se předešlo jejich opakování v budoucích letech.

Pro období 2024–2030 byly pro nově vzniklý Program zahraniční rozvojové spolupráce ČR s Etiopií (PZRS) odsouhlaseny tři tematické priority. Jedná se o zemědělství a rozvoj venkova, inkluzivní sociální rozvoj a řádnou demokratickou správu věcí veřejných. v roce 2025 se ČRA v Etiopii bude zabývat tématy jako adaptace zemědělských systémů na změny klimatu, zvyšování zemědělské odolnosti rehabilitace lesů a mokřadů, podpora pracovních příležitostí a odborného vzdělávání v sektoru WASH či budování kapacit vodárenských podniků. Tyto a další projekty staví na zkušenostech z dosavadní spolupráce a měly by i nadále podporovat ekonomickou transformaci země. Identifikace nových projektů v roce 2025 by se principiálně měly řídit výše zmíněnými sektory. Konkrétně v zemědělství bude v projektových záměrech kladen důraz na mechanizaci, ve vodohospodářství bude cíleno na městské oblasti a ve zdravotnictví budou realizovány projekty ve spolupráci s rozvojovými finančními institucemi. Níže jsou popsány jednotlivé pokračující a připravované projekty.

V Etiopii je v roce 2025 plánováno 7 pokračujících (a 3 připravované) projektů ve výši 79 mil. Kč, jež budou částečně financovány z nespotřebovaných nároků.

Projekty pokračující v roce 2025

Název projektu:	Podpora pracovních příležitostí v sektoru WASH pomocí kvalitního technického a odborného vzdělávání ve vybraných zónách SNNPR a Oromie
Číslo projektu	ET-2023-037-DO-11330
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Vzdělávání a udržitelné nakládání s přírodními zdroji
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	25,5 mil. Kč, z toho v roce 2025: 11 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Záměrem projektu je přispět ke zvýšení zaměstnanosti mladých lidí v elektromechanickém odvětví prostřednictvím kvalitního technického a odborného vzdělávání a zlepšení přístupu k bezpečné a cenově dostupné pitné vodě v Etiopii. Záměr bude dosažen prostřednictvím poskytování odpovídajícího vzdělání vedoucího ke kvalifikované pracovní síle působící v oboru. Cílem projektu je posílení řízení vodohospodářských systémů prostřednictvím budování kapacit formálního vzdělávání (TVET) a poskytovatelů služeb ve třech oblastech SNNPR a jedné oblasti Oromie.

Název projektu:	Zlepšení kvality života zajištěním dostupnosti a udržitelným nakládáním s vodními zdroji v regionu Sidama a zónách Gamo a Gofa, Etiopie
Číslo projektu	ET-2023-006-RO-43040
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a udržitelné nakládání s přírodními zdroji
Realizátor:	Česká geologická služba
Celkový rozpočet:	40 mil. Kč, z toho v roce 2025: 14,1 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2026
Nástroj implementace:	RO
Anotace:	Projekt přináší užitečné způsoby sběru dat a jejich následné interpretace v oblasti hydrogeologie a hydrochemie. Kromě toho se tento projekt zaměřuje na vytvoření všestranného nástroje pro

	vizualizaci, plánování a hodnocení zdrojů podzemních vod pro osoby s rozhodovací pravomocí a rozvojové pracovníky (mapy). Enormní potenciál se nabízí v oblasti zavlažování, kdy lze díky výsledkům z projektu identifikovat mělké studny, které mají potenciál zdvojnásobit výnosy plodin a zlepšit meziroční konzistentnost výnosů u drobných zemědělců. Projekt do značné míry staví na výsledcích předchozích projektů realizovaných ČGS. Hlavním cílem je vytvořit kvantitativní modely dostupnosti podzemní vody ve vybrané oblasti. na projektu spolupracují SG Geotechnika, Univerzita Karlova, Univerzita George Masona a NNO Global Map Aid, spolupráci zajišťuje ČGS a hlavními partnery projektu na ET straně jsou Arba Minch University, Water Technology Institute and the Ministry of Water and Energy of Ethiopia.
--	--

Název projektu:	Rehabilitace mokřadů Cheleleka a lesů v oblasti Wondo Genet
Číslo projektu	ET-2023-0053-DO-31120
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a udržitelné nakládání s přírodními zdroji
Realizátor:	Mendelova univerzita v Brně
Celkový rozpočet:	31,3 mil. Kč, z toho v roce 2025: 15 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Mokřad leží z většiny ve wordě Wondo Genet, jejíž svažité území jsou bohatá na biodiverzitu, vodní zdroje i lesy, a má celkově vysoký produkční i rekreační potenciál, který je ovšem limitován neudržitelným kácením i nadužíváním vody pro zavlažování. Navrhovaný celistvý přístup k obnově východní části povodí vychází z dlouholetých zkušeností Mendelovy univerzity v oblasti SNNPR a navazuje na dlouholetou spolupráci s místními úřady. Cílem projektu je zamezit pokračování degradace mokřadu Cheleleka a obnovit funkčnost mokřadu a zlepšit jeho okolí. Projekt se zaměřuje na podporu udržitelného plánování hospodaření s přírodními zdroji, realizaci technických a biologických protierozních opatření a ochranu půdy. Významnou součástí je též nastavení odpadového hospodářství (osvětová kampaň, výstavba umělých mokřadů pro čištění odpadních vod a likvidace skládek odpadů) a úsporného hospodaření s vodou.

Název projektu:	Adaptace zemědělských systémů na změny klimatu na rozvodí Reqame, v oblastech Halaba a Silte
Číslo projektu	ET-2023-055-31110
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a udržitelné nakládání s přírodními zdroji
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	20,3 mil. Kč, z toho v roce 2025: 11 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt vychází z know-how v oblasti udržitelného zemědělství, ekologické stability oblasti, managementu přírodních zdrojů (půda, voda, lesní systémy) a komplexního přístupu ke správě povodí. Klíčové výstupy se zaměřují za 1) budování kapacit, 2) rozvoj alternativních zemědělských postupů a 3) podporu krajinných opatření (např. nesprávné zem. praktiky, odlesňování, degradace půdy atd.). Projekt by měl za pomoci osvědčených partnerů zajistit, že bude napomáhat k následujícímu: efektivně realizovat technicky odborné aktivity v terénu, ale také operativně poskytnout klíčovou expertní analýzu, sběr dat, monitoring a know-how k bezprostřednímu použití pro potřeby tréninků, školení a práci s komunitami.

Název projektu:	Adaptace zemědělských systémů na změny klimatu na rozvodí hory Hambaricho v oblasti Kembata Tembaro
Číslo projektu	ET-2023-056-DO-31110
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a udržitelné nakládání s přírodními zdroji
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	16,8 mil. Kč, z toho v roce 2025: 10 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt je implementován v oblasti Kembata Tembaro. Hlavními tématy projektu jsou udržitelné zemědělství, rozvoj poradenské činnosti, obživa, management přírodních zdrojů (lesnictví, půda, voda) a ekologická stabilita oblasti. Projekt podporuje tři hlavní

	výstupy: 1) budování kapacit 2) rozvoj alternativních zemědělských přístupů a 3) podpora krajinných a dalších technických opatření na vybraných lokalitách, primárně ohrožených geologickými riziky a degradací půdy na hoře Hambaricho.
--	--

Název projektu:	Budování kapacit vybraných vodárenských podniků a vodních úřadů v poskytování služeb WASH v regionech SNNP, Sidama a Oromia
Číslo projektu	ET-2023-050-DO-14031
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Vzdělávání a udržitelné nakládání s přírodními zdroji
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	20,3 mil. Kč, z toho v roce 2025: 12,5 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt se zaměřuje na posílení odborných kapacit městských vodárenských podniků v oblasti udržitelných systémů hospodaření s vodou. Věnuje se rovněž vládním strukturám v oblasti správy vodních zdrojů ve vybraných městech s cílem zvýšit transparentnost, odpovědnost a zefektivnit komunikaci mezi jednotlivými aktéry činnými v oblasti správy systémů zásobování vodou. Projekt je tudíž zaměřen na tzv. měkké aktivity, v jejichž středu stojí odborná školení, sdílení zkušeností a posilování odpovědnosti, vazeb a spolupráce.

Název projektu:	Zavedení udržitelného systému zásobování pitnou vodou wored Bura, Dale a Bona Zuriya
Číslo projektu	ET-2017-020-FO-14030
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Udržitelné nakládání s přírodními zdroji
Realizátor:	Ircon, Geotechnika, ČvT
Celkový rozpočet:	69,6 mil. Kč, z toho v roce 2025: 0,6 mil. Kč
Doba realizace:	2020–2025
Nástroj implementace:	VZ
Anotace:	Přestože je etiopská ekonomika v současné době jednou z nejrychleji rostoucích na světě, její obyvatelé především ve venkovských oblastech se nadále potýkají s omezeným přístupem k pitné vodě a sanitaci. Cílem projektu je zajistit univerzální a rovný přístup

	k nezávadné a cenově dostupné pitné vodě pro všechny obyvatele vybraných kebelů nově vyhlášeného regionu Sidama v jižní Etiopii. Kromě vybudování nových vodovodních systémů se projekt zaměřuje také na jejich udržitelnost, a to skrze budování kapacit operátorů, provozovatelů, manažerů a podpůrných organizací vedoucí k udržitelnému provozu systémů, jak po stránce technické, tak i sociální, environmentální a ekonomické. Nedílnou součástí projektu je také asistence v nastavení systému tarifů, který umožní přístup k cenově dostupné vodě pro všechny členy zájmových komunit, ale také osvěta komunit v oblasti bezpečné přepravy, manipulace a uchovávání vody, aby voda z nově vybudovaných vodovodních systémů byla pro spotřebitele skutečně nezávadná.
--	---

Projekty, jejichž implementaci ČRA plánuje zahájit v roce 2025

Název projektu:	Zvýšení zemědělské odolnosti ve woredě Tsirae (Chira) Womberta, Tigráj
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství
Celkový předpokládaný rozpočet:	10 mil. Kč, z toho v roce 2025: 1 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2025–2026
Zvažovaný nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt se zaměřuje na občanskou válkou postižený sektor zemědělství v regionu Tigráj a zvýšení zemědělské produkce (tzv. princip build back better), čímž přispěje ke zlepšení kvality života a zdraví.

Název projektu:	Awayo Keraro and Bedesa Chicho Community Water Supply and Sanitation Project + Studie proveditelnosti
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Voda a sanitace
Celkový předpokládaný rozpočet:	12,7 mil. Kč, z toho v roce 2025: 1,5 mil. Kč (z toho 0,5 studie proveditelnosti)
Předpokládaná doba realizace:	2025–2027
Zvažovaný nástroj implementace:	VZ a dotace

Anotace:	Projekt se zaměřuje na zlepšení přístupu k pitné vodě v regionu Sidama v Etiopii. Jeho hlavním cílem je zajistit udržitelnou a bezpečnou dodávku vody pro obyvatele a instituce ve zmíněných kebelích, a tím přispět ke zlepšení kvality života a zdraví.
----------	---

Název projektu:	Vytváření zdravých vesnic prostřednictvím integrovaného přístupu podpory výživy, hygieny a sanitace v oblasti Bura, Dale a Bona Zuriya Woreda z regionu Sidama, Etiopie
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Hygiena a sanitace
Celkový předpokládaný rozpočet:	30 mil. Kč, z toho v roce 2025: 2,5 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2025–2027
Zvažovaný nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Předmětem projektu je přispět k vytvoření zdravých vesnic prostřednictvím integrovaného víceodvětvového přístupu k sanitaci, hygieně a výživě v Bura, Dale a Bona Zuriya Woredas v regionu Sidama, zajistit přístup k bezpečným, výživným a dostatečným potravinám po celý rok a dosáhnout přístupu k přiměřené a spravedlivé sanitaci a hygieně pro všechny.

Rozpočet bilaterálních projektů v Etiopii 2025 – již běžící (B) a připravované v r. 2025 (P)

B/P	Číslo projektu	Název	Částka 2025 (Kč)
B	ET-2023-037-DO-11330	Podpora pracovních příležitostí v sektoru WASH pomocí kvalitního technického a odborného vzdělávání ve vybraných zónách SNNPR a Oromie	11 mil. Kč
B	ET-2023-006-RO-43040	Zlepšení kvality života zajištěním dostupnosti a udržitelným nakládáním s vodními zdroji v regionu Sidama a zónách Gamo a Gofa, Etiopie	14,1 mil. Kč
B	ET-2023-0053-DO-31120	Rehabilitace mokřadů Cheleleka a lesů v oblasti Wondo Genet	15 mil. Kč
B	ET-2023-055-DO-31110	Adaptace zemědělských systémů na změny klimatu na rozvodí Reqame, v oblastech Halaba a Silte	11 mil. Kč
B	ET-2023-056-DO-31110	Adaptace zemědělských systémů na změny klimatu na rozvodí hory Hambaricho v oblasti Kembata Tembaro	10 mil. Kč

B	ET-2023-050-DO-14031	Budování kapacit vybraných vodárenských podniků a vodních úřadů v poskytování služeb WASH v regionech SNNP, Sidama a Oromia	12,5 mil. Kč
B	ET-2017-020-FO-14030	Zavedení udržitelného systému zásobování pitnou vodou wored Bura, Dale a Bona Zuriya + Technický dozor na stavbě při realizaci projektu zásobování pitnou vodou v oblasti Bura, Dale a Bona Zuriya, Sidama, Etiopie	0,6 mil. Kč
B/P	Datum vypsání výzvy	Název	Částka 2025 (Kč)
P		Zvýšení zemědělské odolnosti ve woredě Tsirae (Chira) Wonberta, Tigraj, Etiopie	1 mil. Kč
P		Awayo Keraro and Bedesa Chicho Community Water Supply and Sanitation Project + Studie proveditelnosti	1,5 mil. Kč
P	plánováno 02/2025	Vytváření zdravých vesnic prostřednictvím integrovaného přístupu podpory výživy, hygieny a sanitace v oblasti Bura, Dale a Bona Zuriya Woreda z regionu Sidama, Etiopie	2,5 mil. Kč
Celkem			79,2 mil. Kč*

* Část převyšující usnesení vlády bude hrazená z NNV.

4.3.3 GRUZIE

Gruzie patří do české zahraniční rozvojové spolupráce od roku 2008. Tento status souvisí s historickými vazbami a zájmem České republiky o rozvoj regionu jižního Kavkazu. Gruzie se nachází v geopoliticky nestabilním regionu a Česká rozvojová spolupráce pomáhá stabilizovat situaci v zemi tím, že podporuje sociální a ekonomický rozvoj. Dále ČR sdílí své transformační zkušenosti a podporuje demokracii.

V oblasti zdravotnictví se ČRA zaměřuje na podporu prevence a včasné diagnostiky onkologických onemocnění. Tříletý projekt započatý v roce 2024 se opírá o doporučení evaluace. Ta se týká například zvýšení kvality provádění screeningů a diagnostiky v dlouhodobém horizontu formou průběžného zvyšování kompetencí zdravotníků, zavádění nástrojů umělé inteligence pro vyhodnocování výsledků zobrazovacích metod nebo motivace cílové skupiny k prevenci a screeningu. Další několikaletý projekt se sociálním přesahem podporuje začleňování dětí se speciálními potřebami.

V oblasti životního prostředí a rozvoje venkova usiluje ČRA dlouhodobě o udržitelný rozvoj horských regionů Gruzie, podporuje ochranu ekosystémů a udržitelné hospodaření v zemědělství, lesnictví a turismu ve dvou chráněných krajinných oblastech. První z nich je CHKO Aragvi a druhou CHKO Tana a Tedzami.

V oblasti veřejné správy a občanské společnosti se bude vzhledem k specifické politické situaci v Gruzii podpora realizovat přes Ministerstvo zahraničních věcí Odbor lidských práv a transformační spolupráce (LPTP). v případě dopadů situace na realizaci projektů se nabízí možnost přispět z nedočerpaných prostředků alokovaných pro Gruzii právě na projekty LPTP. ČRA ve spolupráci s MZV, ZÚ a dalšími donory sleduje politický vývoj v zemi a v rámci realizace projektů upravuje aktivity adekvátně doporučení MZV.

V Gruzii je v roce 2025 v plánu realizovat 13 projektů (11 bilaterálních – z toho 2 jako spolufinancování delegované spolupráce a 2 projekty delegované spolupráce).

Projekty pokračující v roce 2025

Název projektu:	Podpora rozvoje sociálních služeb pro mládež v Dusheti
Číslo projektu:	GE-2023-049-DO-11231
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 1.3 a 3.4
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	20 mil. Kč, z toho v roce 2025: 5 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Záměrem této výzvy je umožnění a nastavení systému, který rozvíjí lidský a sociální kapitál mladých lidí a ve kterém mají mladí lidé možnost být aktivními občany, podílet se na všech oblastech veřejného života a realizovat své nápady a iniciativy. Cílem je pak komplexní zlepšení přístupu mladých lidí a zranitelných skupin na trh práce.

Název projektu:	Zlepšení služeb rané péče a inkluzivního vzdělání pro děti se speciálními potřebami v Gruzii
Číslo projektu:	GE-2023-038-DO-43081
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 1.3 a 4.2
Realizátor:	Charita Česká republika
Celkový rozpočet:	23,7 mil. Kč, z toho v roce 2025: 8,7 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt přispívá ke zlepšení poskytování sociálních služeb pro zranitelné děti a jejich rodiny vytvořením vhodných systémů sociální ochrany na státní úrovni a rozšířit jejich dosah na většinu chudých a zranitelných do roku 2030, včetně podpory duševního zdraví a duševní pohody

Název projektu:	Zvyšování bezpečnosti a podpora rozvoje turistických stezek v Aragvi
Číslo projektu:	GE-2024-031-DO-43040
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova SDG Target 1.3, 4.4 a 4.5, 8.5
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	3,9 mil. Kč, z toho v r. 2025: 2,8 mil. Kč*
Doba realizace:	2024–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt navazuje na předchozí realizace v CHKO Aragvi a završuje je vyznačením turistických cest, které jsou důležité pro rozvoj horské turistiky v regionu a socio-ekonomický rozvoj tamních komunit.

* Projekt spolufinancuje rakouská ADA

Název projektu:	Lepší vzdělávání, zdravotnictví a sociální služby pro komunitu v Aragvi
Číslo projektu:	GE-2018-022-FO-43040
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova SDG Target 4.2, 4.5, 3.8, 1.3
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	9,4 mil. Kč, z toho v roce 2025: 4 mil. Kč*
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Přispět k udržitelnému rozvoji CHKO Aragvi a ke zlepšení kvality a dostupnosti služeb a obživy místních komunit. Projekt má posílit poskytování vzdělávacích, zdravotních a sociálních služeb s cílem řešit potřeby ohrožených skupin v CHKO Aragvi.

* Projekt spolufinancuje rakouská ADA

Název projektu:	Inventarizace lesů a implementace udržitelného lesnictví pro chráněnou oblast Aragvi
Číslo projektu:	GE-2020-008-RO-11110
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova SDG Target 15.4, 13.1
Realizátor:	ÚHÚL
Celkový rozpočet:	27 mil. Kč, z toho v roce 2025: 0 Kč (projekt bude prodloužen bez finančního navýšení)
Doba realizace:	2020–2025
Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření
Anotace:	Záměrem projektu je zlepšit kvalitu života podhorského regionu cestou zachování a přirozeného vývoje horských lesních ekosystémů. Cílem je implementace trvale udržitelného hospodaření v lesích chráněné oblasti Gruzie.

Název projektu:	Harmonický rozvoj CHKO Tana a Tedzami a místních komunit
Číslo projektu	GE-2024-056-DO-41040
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova SDG Target 15
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	20 mil. Kč, z toho v r. 2025: 7 mil. Kč
Doba realizace:	2024-2027
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt přispívá k udržitelnému rozvoji chráněné krajinné oblasti Tana a Tedzami, zachování její biologické rozmanitosti a zároveň zlepšení socioekonomických podmínek místních komunit.

Název projektu:	Lesnický projekt v chráněné krajinné oblasti Tana a Tedzami (Gruzie)
Číslo projektu:	GE-2024-055-RO-31220
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova SDG Target 15.4, 13.1

Realizátor:	ÚHÚL
Celkový rozpočet:	22 mil. Kč, z toho v roce 2025: 8 mil. Kč
Doba realizace:	2024–2027
Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření
Anotace:	Obecným cílem lesnického projektu v Chráněné krajině Tana–Tedzani (TTPL) je přispět k ochraně a udržitelnému hospodaření s místními lesními ekosystémy s využitím moderních přístupů a technologií.

Název projektu:	Prevence rakoviny a zlepšení péče v Gruzii
Číslo projektu	GE-2024-054-DO-12261
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 1.3 a 3.4
Realizátor:	Charita Česká republika
Celkový rozpočet:	Celkový rozpočet: 31,6 mil. Kč, z toho v r. 2025: 6,6 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2024-2026
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Cílem projektu je zlepšit kvalitu a rozsah screeningu rakoviny, zvýšit povědomí cílových skupin o včasném odhalování a prevenci rakoviny a podpořit léčbu dětských pacientů trpících rakovinou. Tohoto cíle bude dosaženo přispěním k vypracování strategie kontroly nádorových onemocnění, aktualizací národních screeningových programů a akčních plánů na období 2025-2030, zkvalitněním sběru a zpracování dat v onkologickém registru, zavedením nástrojů umělé inteligence a elektronických zvacích systémů pro diagnostiku a screening nádorových onemocnění. Dále pak posílením kapacit zdravotnických pracovníků napříč kontinuální onkologickou péčí včetně péče o děti se solidními a hematologickými nádory a zajištěním osvěty a vybavení vybraných cílových skupin.

Pracovní název projektu:	Zavedení systému národní fyto-sanitární kontroly v Gruzii
Číslo projektu	GE-2016-004-RO-31110
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova SDG Target 15, 16
Realizátor:	ÚKZÚZ

Celkový rozpočet:	17 mil. Kč, z toho v roce 2025: 0 Kč (projekt bude prodloužen bez finančního navýšení)
Doba realizace:	2016–2025
Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření
Anotace:	Projekt je zaměřen na vybudování národního systému fytosanitární kontroly Gruzie a proceduru schvalování pesticidů a hnojiv v Gruzii. Projekt si klade za cíl zkvalitnit fytosanitární sektor v Gruzii v souladu s normami EU.

Pracovní název projektu:	Bezpečné potraviny – osvětová kampaň prostřednictvím občanských sdružení
Číslo projektu:	GE-2024-032-DO-43071
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	řádná demokratická správa, občanská společnost SDG Target 11
Realizátor:	Charita Česká republika
Celkový rozpočet:	6 mil. Kč, z toho v r. 2025: 3,6 mil. Kč
Kofinancování:	N/A
Doba realizace:	2024–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt slouží jako kofinanc projektu delegované spolupráce ENPARD IV. Účelem je aktivizace občanské společnosti a jejich zapojení do demokratického procesu řízení země prostřednictvím organizací občanské společnosti zaměřených na dodržování bezpečnosti potravin.

Pracovní název projektu:	Posilování kapacit gruzínské státní metrologické služby
Číslo projektu:	GE-2024-004-FO-33110
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	řádná demokratická správa, občanská společnost; důstojná práce a ekonomický růst SDG Target 8 a 11
Partnerská organizace/instituce:	ÚNMZ
Celkový rozpočet:	4,3 mil. Kč, z toho v roce 2025: 0 Kč (projekt bude prodloužen bez finančního navýšení)
Kofinancování:	N/A
Doba realizace:	2024–2025

Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření
Anotace:	Projekt je zaměřen na podporu činností v působnosti GeoSTM, jako instituce veřejné správy Gruzie, v oblasti zajištění činnosti národní normalizace a metrologie prostřednictvím zpracování legislativních a normativních dokumentů v těchto oblastech; vyhlášení státních etalonů v uvedených oblastech a zpracovávání závazných metodických předpisů v oblasti normalizace a metrologie a zastupování Gruzie v mezinárodních a regionálních organizacích pro normalizaci a metrologii. Záměrem projektu je proto přispět k identifikaci potřeb pro posílení konkurenceschopnosti soukromého sektoru a udržitelnosti výrobků domácí produkce GE a jejich přístup na trh EU a posílení kapacit a fungování infrastruktury kvality, tj. spolupráce s relevantními subjekty posuzování shody, akreditace a dozoru nad trhem apod.

Projekty, jejichž implementaci ČRA zvažuje zahájit v roce 2025

Zahájení projektů bude podléhat koordinaci s ministerstvem zahraničních věcí a bude záviset na politickém vývoji v zemi. v případě jejich nezačínání budou prostředky použity na spolufinancování projektů delegované spolupráce nebo projekty LPTP v zemi.

Projekty delegované spolupráce

Název projektu:	Support to the Food Safety and SPS Sector in Georgia under ENPARD IV
Číslo projektu:	GE-2021-067-FO-43073
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná demokratická správa, občanská společnost SDG Target 11
Realizátor:	ČRA, FAO
Celkový rozpočet:	2 400 000 EUR, z toho v roce 2025: 300 tis. EUR (7,1mil. Kč)
Kofinancování (rok 2025)	4,6 mil. Kč
Doba realizace:	2020-2025, příp. 2026
Nástroj implementace:	Delegovaná spolupráce
Anotace:	Projekt poskytuje asistenci v oblasti bezpečnosti potravin a sanitárních a fytosanitárních opatření za účelem posílení ochrany spotřebitele v Gruzii a usnadnění vývozu gruzínských produktů do členských států EU, přičemž se využívá příležitosti dostupných v rámci DCFTA ⁴ a případně i do dalších zemí. ENPARD IV poskytuje další podporu laboratořím v odvětví bezpečnosti potravin a zemědělství a Národní agentuře pro potraviny (NFA) pro zlepšení

⁴ Hluboká a komplexní zóna volného obchodu (anglicky Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA))

	systémů inspekce a kontroly a pro pokračování procesu sbližování právních předpisů, včetně prosazování nově přijatých předpisů, a také na podporu potravinářského podnikání, provozovatelů (FBO) v jejich úsilí přizpůsobit se těmto reformám.
--	---

Pracovní název projektu:	Better Goods and Better Services
Číslo projektu:	GE-2024-004-FO-33110
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná demokratická správa, občanská společnost; důstojná práce a ekonomický růst SDG Target 8 a 11
Realizátor:	ČRA, GIZ
Celkový rozpočet:	3 100 000 EUR, z toho v roce 2025: 1,5 mil EUR (38 mil. Kč)
Kofinancování (celkové/rok 2025)	0 Kč
Doba realizace:	2024-2027
Nástroj implementace:	Delegovaná spolupráce
Anotace:	Hlavním cílem projektu je podpora inkluzivního a udržitelného růstu v Gruzii prostřednictvím provádění DCFTA a jejích závazků souvisejících s EU, se zvláštním zaměřením na podnikání, obchod, životní prostředí. Projekt zlepší konkurenceschopnost a udržitelnost místního soukromého sektoru, zajistí lepší soulad s evropskými a mezinárodními normami subjektů posuzování shody, lepší soulad s evropskými a mezinárodními standardy místních výrobců a zvýší povědomí gruzínských společností o potenciálu soukromých norem nebo státní regulace, včetně služeb nabízených veřejnými a soukromými organizacemi v rámci systému notifikovaných subjektů.

Rozpočet bilaterálních projektů v Gruzii 2025 – již běžící (B) a připravované v r. 2025 (P)

B/P	Číslo projektu	Název	Částka 2025 (Kč)
B	GE-2023-049-DO-11231	Podpora rozvoje sociálních služeb pro mládež v Dusheti	5 mil. Kč
B	GE-2023-001-DO-16011	Zlepšení služeb rané péče a inkluzivního vzdělávání pro děti se speciálními potřebami v Gruzii	8,7 mil. Kč
B	GE-2024-031-DO-43040	Zvyšování bezpečnosti a kvality turistických stezek v Aragvi	2,8 mil. Kč
B	GE-2018-022-FO-43040	Lepší vzdělávání, zdravotní a sociální služby pro komunitu v Aragvi	4 mil. Kč *

B	GE-2020-008-RO-11110	Inventarizace lesů a implementace udržitelného lesnictví pro chráněnou oblast Aragvi	0 Kč**
B	GE-2024-056-DO-41040	Harmonický rozvoj CHKO Tana a Tedzami a místních komunit	7 mil. Kč
B	GE-2024-055-RO-31220	Lesnický projekt v chráněné krajinné oblasti Tana a Tedzami (Gruzie)	8 mil. Kč
B	GE-2024-054-DO-12261	Prevence rakoviny a zlepšení péče v Gruzii	6,6 mil. Kč
B	GE-2016-004-RO-31110	Zavedení systému národní fytosanitární kontroly v Gruzii	0 Kč**
B	GE-2024-032-DO-43071	Regiony a lidé pro bezpečnost potravin: Osvětová iniciativa podporovaná EU	3,6 mil. Kč***
B	GE-2024-004-FO-33110	Posilování kapacit gruzínské státní metrologické služby	0 mil. Kč**/****
B	-	Různé aktivity v rámci projektu ENPARD IV (spolufinancování výstupů projektu)	1 mil. Kč
		Koordinace, evaluace a audit programu Aragvi	1,5 mil. Kč
Celkem			48,2 mil. Kč*

* Vybrané projekty spolufinancuje rakouská ADA do výše 1,1 mil. Kč

** Projekt je financován z úspor realizátora z rozpočtu v r. 2024

*** Bilaterální projekty realizované jako spolufinancování projektů delegované spolupráce

Rozpočet projektů delegované spolupráce Gruzie 2025

Název	Částka (Kč)
Support to the Food Safety and SPS Sector in Georgia under ENPARD IV	7,1 mil. Kč
Better Goods and Better Services	38 mil. Kč
Celkem	45,1 mil. Kč

4.3.4 KAMBODŽA

Kambodža dlouhodobě usiluje ve své hospodářské a sociální politice o přeřazení z kategorie OSN nejméně rozvinuté země do kategorie země s nižším středním příjmem. v této souvislosti však země naráží na skutečnost, že míra rozvoje není rovnoměrně rozprostřena do všech venkovských regionů, kde místy chybí přístup k pitné vodě či kvalitní úroveň vzdělávání a zdravotnictví.

Intervence ZRS ČR doposud přispívaly a budou nadále přispívat k ekonomickému rozvoji Kambodži, a to pomocí zvyšování kvalifikace kambodžských obyvatel pomocí rozvoje vzdělávání včetně zvyšování kvality výuky, zavádění chybějících mezinárodně uznávaných oborů a podpory zemědělské mechanizace a využití pokročilých technologií na odborných školách. s historicky relativně nízkou kvalifikovaností kambodžské pracovní síly souvisí také nutnost rozvoje kvality zdravotnických služeb, ke kterému ZRS ČR dlouhodobě přispívá především v oblasti zkvalitňování zdravotnické péče o matku a dítě. Evaluace intervencí zaměřených na oblast inkluzivního sociálního rozvoje z roku 2023 pozitivně hodnotila relevanci i efektivitu konkrétních intervencí včetně projektů ČRA zaměřených na rozvoj kvality odborné výuky, a dílčí doporučení v evaluaci obsažená bere ČRA v potaz při formulaci a realizaci souvisejících projektů.

V minulosti se rozvojová spolupráce ČRA v Kambodži zaměřovala mimo jiné na sektor voda a sanitace, dle Programu zahraniční rozvojové spolupráce České republiky s Kambodžou 2024–2030 však byly stanoveny jiné tematické priority, které jsou v souladu s cíli kambodžské vlády, jimiž jsou stabilní hospodářský růst, snížení míry chudoby pod 10 % populace, udržitelný socioekonomický rozvoj, podpora podnikání a kvalitní správa věcí veřejných. Kromě zmíněných cílů mezi tematickými prioritami figuruje také zvýšení počtu pracovních míst a zvyšování kvalifikace kambodžských pracovních sil, k čemuž ZRS ČR přispívá realizací projektů zaměřených na zkvalitnění výuky na odborných zemědělských školách a na zavedení studijního oboru biomedicínský inženýr.

V Kambodži bude v roce 2025 probíhat realizace 4 projektů, z toho 3 pokračujících a 1 připravovaného, v celkové výši 30 mil. Kč.

Projekty pokračující v roce 2025

Název projektu:	Podpora vzdělání a propagace biomedicínského inženýrství v Kambodži
Číslo projektu:	KH-2023-045-DO-12181
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	SDG 4.3
Realizátor:	České vysoké učení technické v Praze, FBMI
Celkový rozpočet:	8 mil. Kč, z toho v r. 2025: 2,5 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt směřuje k rozšíření povědomí o oboru biomedicínského inženýrství v Kambodži. Realizátoři se věnují zlepšování kvality výuky oboru, budování odborné laboratoře pro studenty biomedicínského inženýrství, propagaci této disciplíny směrem k budoucím studentům a kambodžské veřejnosti. Výsledky projektu by měly v budoucnu směřovat k akreditaci úrovně studia ze současného stupně associate degree na plnohodnotný bakalářský obor, první svého druhu v Kambodži.

Název projektu:	Zlepšení kvality středoškolského technického vzdělávání v oblasti akvakultury v Kambodži
Číslo projektu:	KH-2023-039-DO-11320
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	SDG 4.4, 4.7
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	22 mil. Kč, z toho v r. 2025: 6 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt se věnuje zavedení předmětů akvakultury na kambodžských středních odborných školách. v rámci projektu probíhá tvorba nových učebnic, školení školitelů a rekonstrukce učeben pro praktickou výuku. Studijní osnovy jsou vytvářeny tak, aby odpovídaly potřebám soukromého sektoru a absolventi snadno našli zaměstnání v oboru svého studia.

Pracovní název projektu:	České perinatologické ruce letí do Kambodže, fáze II, CZ PeriCare II
Číslo projektu:	KH-2024-007-DO-12220
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDGs: 3.1,3.2
Partnerská organizace/instituce:	National Pediatric Hospital, Ministry of Health Cambodia
Celkový předpokládaný rozpočet:	32 mil. Kč, z toho v r. 2025: 10 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2024-2026
Zvažovaný nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt navazuje na předchozí tříletý projekt České perinatologické ruce letí do Kambodže, i starší spolupráci české ZRS s NPH podporující systém neonatologie. Projekt by měl dále rozvinout digitální řešení referenčního systému NPH, které bylo vytvořeno v rámci předchozího projektu a podpořit snahu NPH stát se hlavním školicím střediskem pro oblast perinatologie pro celou Kambodžu a posílit systém perinatologického centra, jež bylo v NPH zřízeno. To pomáhal v rámci svých aktivit zavést a zlepšovat právě předchozí projekt. Celkově by měl projekt přispět k omezení úmrtí novorozenců a dětí mladších pěti let, jimž je možné předejít a ke snížení mateřské úmrtnosti v Kambodži, a to díky kvalitnější lékařské péči a prevenci.

Projekty, jejichž implementaci ČRA plánuje zahájit v roce 2025

Pracovní název projektu:	Zlepšení efektivity zemědělské produkce díky kvalitním technologiím a vzdělávání v Kambodži
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj, SDGs 2.3, 2.a, 8.2
Partnerská organizace/instituce:	Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries, Battambang Institute of Technology, University of Battambang
Celkový předpokládaný rozpočet:	36,5 mil. Kč, z toho v r. 2025: 11,5 mil. Kč
Předpokládaná doba realizace:	2025-2027
Zvažovaný nástroj implementace:	Dotace

Anotace:	Projekt podporuje širokou spolupráci na úrovni vysokých a středních škol a soukromého sektoru za účelem zlepšení úrovně a schopnosti využívání zemědělské mechanizace. Projekt se bude zabývat implementací kvalitních učebních osnov, zavedením praktické výuky údržby zemědělské mechanizace a inovativních technologií precizního intenzivního zemědělství a její demonstrativní využití v soukromém sektoru.
----------	--

Rozpočet bilaterálních projektů v Kambodži 2025 – již běžící (B) a připravované v r. 2025 (P)

B/P	Číslo projektu	Název	Částka 2025 (Kč)
B	KH-2023-045-DO-12181	Podpora vzdělání a propagace biomedicínského inženýrství v Kambodži	2,5 mil. Kč
B	KH-2023-039-DO-11320	Zlepšení kvality středoškolského technického vzdělávání v oblasti akvakultury v Kambodži	6 mil. Kč
B	KH-2024-007-DO-12220	České perinatologické ruce letí do Kambodže, fáze II, CZ PeriCare II	10 mil. Kč
	Datum vypsání výzvy		
P	10. 10. 2024	Zlepšení efektivity zemědělské produkce díky kvalitním technologiím a vzdělávání v Kambodži	11,5 mil. Kč
Celkem			30 mil. Kč

4.3.5 MOLDAVSKO

Navzdory výraznému ekonomickému pokroku za poslední dvě desetiletí Moldavsko stále patří mezi nejchudší země v Evropě. Pandemie, energetická a uprchlická krize způsobené ruskou invazí na sousední Ukrajinu v roce 2022 podtrhly zranitelnost moldavské ekonomiky a křehkost systému sociální ochrany zranitelných osob. Uprchlické krize, stárnutí populace, a vysoká inflace vedou k nárůstu počtu sociálně potřebných obyvatel. Pozitivně je naopak třeba vnímat oficiální zahájení přístupových rozhovorů s Evropskou unií v roce 2024.

Česká ZRS v Moldavsku se proto zaměřovala na témata, ve kterých dochází k významným rozvojovým dopadům, které se týkají podpory procesu deinstitucionalizace a rozvoje služeb domácí péče, podpora dětí s poruchou autistického spektra. Zároveň projekty podporují proces integrace země do evropských struktur. v rámci dalších sektorů byly odstraňovány pesticidy z kontaminované půdy či budovány systémy čištění odpadních vod a navazující infrastruktury v zemi. Evaluace sociálních projektů zdůrazňuje doporučení pokračování podpory sektoru domácí péče se zaměřením se na podporu reformy v této oblasti.

Pro období 2024–2030 byly pro nově revidovaný Program zahraniční rozvojové spolupráce ČR s Moldavskem odsouhlaseny čtyři tematické priority. Jedná se o inkluzivní sociální rozvoj, řádnou demokratickou správu věcí veřejných, udržitelné nakládání s přírodními zdroji a zemědělství a rozvoj venkova. v roce 2025 bude ČRA v Moldavsku podporovat deinstitucionalizaci sociálních služeb v zemi, moldavské hasiče, rozvíjení efektivity kynologické služby v rámci Celní správy a Pohraniční policie Moldavska či zpracování technickoekonomických studií pro zajištění přístupu k pitné vodě nebo modernizaci fytosanitárního sektoru v soulad s požadavky EU. Tyto a další projekty tak staví na dlouholetých zkušenostech z dosavadní vzájemné spolupráce, a měly by tak i nadále podporovat ekonomickou transformaci Moldavska a jeho cestu do EU.

Nové projekty se budou v roce 2025 řídit výše uvedenými sektory, přičemž například v rámci zemědělství bude kladen důraz na podporu přenosu českých řešení, mechanizaci a zavedení vzdělávacích komponentů v této oblasti. v sociální sféře pak budou projektové záměry klást důraz na podporu běžící sociální reformy RESTART a navazovat na dlouhodobé intervence v oblasti pomoci osobám s autistickou poruchou.

V Moldavsku bude v roce 2025 realizováno 14 bilaterálních projektů v celkové výši 65 milionů Kč, z toho je 10 pokračujících a 4 budou nově zahájeny. v zemi se připravuje dále jeden projekt delegované spolupráce.

Projekty pokračující v roce 2025

Název projektu:	Čistírna odpadních vod pro Briceni – studie proveditelnosti
Číslo projektu:	MD-2016-079-FO-14050
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Voda a sanitace
Realizátor:	Prof. Ing. Hlavínek Petr, CSc., MBA
Celkový rozpočet:	1,1 mil. Kč, plánováno v r. 2025: 0,7 mil. Kč Celková dosavadní alokace (2016-2024) do vodohospodářské infrastruktury města Briceni činila 59 105 249,10 Kč.
Doba realizace:	2023-2025
Nástroj implementace:	Smlouva o spolupráci
Anotace:	Nejpozději v 1Q/2025 je plánováno dokončení feasibility study na připojení dalších 25 % kapacity města ke stávající čistírně odpadních vod. v návaznosti na její výsledky bude rozhodnuto o dalším postupu. v případě kladného stanoviska bude ve 2. Q/2025 vyhlášena veřejná zakázka na přípravu projektové dokumentace (1,5 mil. Kč; k proplacení v roce 2025).

Název projektu:	Zajištění přístupu k pitné vodě pro regionální nemocnice Cimișlia a Comrat – studie proveditelnosti
Číslo projektu:	MD-2020-004-FO-14031
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Voda a sanitace
Realizátor:	Vzejde z výběrového řízení
Celkový rozpočet:	plánováno v roce 2025: 2 mil. Kč
Doba realizace:	2022-2025
Nástroj implementace:	VZMR II. kategorie
Anotace:	Předmětem projektu je zpracování technicko-ekonomické studie pro zajištění přístupu k pitné vodě pro regionální nemocnice Cimișlia a Comrat se zaměřením na vrty surové vody, úpravný pitné vody, věžové VDJ, venkovní vodovody a požární nádrže obou nemocnic. v rámci nemocnice Comrat byl proveden průzkumný hydrogeologický vrt. v návaznosti na výsledky studie bude rozhodnuto o dalším postupu. Vzhledem k tomu, že ČRA nebyla spokojena s výstupem předchozího realizátora, bude studie zadána k přepracování jinému subjektu.

Název projektu:	Čistírna odpadních vod pro Stráženi – aktualizace studie proveditelnosti
Číslo projektu:	MD-2020-005-FO-14022
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Voda a sanitace
Realizátor:	Vzejde z výběrového řízení
Celkový rozpočet:	plánováno v roce 2025: 0,6 mil. Kč
Doba realizace:	2025
Nástroj implementace:	VZMR II. kategorie
Anotace:	Cílem projektu je ověření proveditelnosti výstavby nové čistírny odpadních vod pro město Stráženi, situované na řece Bíc, ležící asi 20 km severozápadně od hlavního města Kišiněv. Město je administrativním správním centrem okresu Stráženi a žije zde cca 20 800 obyvatel (09/2021). Město Stráženi produkuje značné množství odpadních vod, které způsobují znečištění vody v řece Bíc s negativním dopadem na životní prostředí a zdravotní stav populace. v roce 2022 byla zpracována technicko-ekonomická studie proveditelnosti, která si vyžaduje aktualizaci z důvodu připojení dalších 6 500 ekvivalentních obyvatel. v roce 2025, při splnění podmínek příjemcem, se plánuje aktualizace studie proveditelnosti a zpřesnění finančního modelu rozvojového úvěru, který by byl použit na případnou realizaci projektu.

Název projektu:	Podpora při odstraňování znečištění tří hlavních hotspotů kontaminovaných pesticidy v ATU Gagauzia
Číslo projektu:	MD-2023-054-FO-41040
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Voda a sanitace
Realizátor:	DEKONTA, a.s.
Celkový rozpočet:	9,8 Kč, z toho v r. 2025: 0,1 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	VZ
Anotace:	Cílem projektu je vymístění nebezpečných odpadů tvořených zbytky pesticidů a masivně kontaminovaných zemín ze tří lokalit v okolí obcí Besalma a Chirsova v certifikovaných obalech umožňujících následný transport ke konečnému odstranění odpadů do dočasného

	zabezpečeného skladu. Projekt bude završen nejpozději v lednu 2025.
--	---

Název projektu:	Zlepšení kontrolní a testovací kapacity ve fytosanitární oblasti v Moldavské republice
Číslo projektu:	MD-2024-003-RO-11110
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství
Realizátor:	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Celkový rozpočet:	35,8 mil. Kč, z toho v roce 2025: 20,5 mil. Kč
Doba realizace:	2024-2026
Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření
Anotace	Cílem projektu je vybavení rostlinolékařské karanténny laboratoře, spektrum analýz škodlivých organismů; dále vývoj elektronického softwaru/aplikace týkající se rostlinolékařského dozoru nad rostlinami a rostlinnými škůdci; laboratorní diagnostická technika a testování nových organismů/nových matric – v různých oborech (bakteriologie, mykologie, entomologie, nematologie, virologie, molekulární biologie); způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří, včetně validací a verifikací nově zaváděných metod, dokumentace, používání pozitivních kontrol a referenčního materiálu, provádění interních auditů a dodržování metrologických požadavků; provádění rostlinolékařských kontrol.

Název projektu:	Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů III.
Číslo projektu:	MD-2020-001-RO-15110
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná správa věcí veřejných SDG Target 13, 16 a 17.9
Realizátor:	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
Celkový rozpočet:	8,5 mil. Kč, z toho v roce 2025: 0,1 mil. Kč
Doba realizace:	2023-2025
Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření + veřejné zakázky
Anotace:	Cílem projektu je spolupráce mezi složkami IZS, konkrétně hasičského záchranného sboru. Projekt cílí na zvýšení kapacit a zkušeností v oblasti protipovodňové ochrany a v jeho rámci bude zakoupeno základní vybavení a proběhne výškolení moldavských

	hasičů v jeho používání. Projekt navazuje na dlouholetou úspěšnou spolupráci mezi oběma organizacemi (projekt byl v posledních letech odkládán z důvodu pandemie Covidu-19, vyčerpání českých hasičů v tuzemsku a humanitární krize spojené s válkou na Ukrajině).
--	--

Název projektu:	Rozvoj efektivity kynologické služby a kapacit práce se služebními psy Celní správy a Pohraniční policie Moldavské republiky
Číslo projektu:	MD-2021-065-RO-15190
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná správa věcí veřejných SDG Target 16 a 17.9
Realizátor:	Generální ředitelství cel ČR
Celkový rozpočet:	9,7 mil.- Kč, z toho v roce 2025: 0,8 mil. Kč
Doba realizace:	2023-2025
Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření + veřejné zakázky
Anotace:	Projekt cílí na omezení nelegálního transportu drog, tabáku a psychotropních látek prostřednictvím podpory kynologických služeb. Mezi identifikované problémy patří nižší technické i odborné kapacity místních partnerů – Celní správy a Pohraniční policie Moldavska. Výstupy projektu jsou zaměřeny na školení školitelů, přenos know-how a zprostředkování nákupu služebních psů a jejich výcvik, a dále nastavení systému pro školení a výcvik instruktorů, psovodů a služebních psů.

Název projektu:	UnityPlanning–Komplexní řešení pro sociální služby v Moldavsku
Číslo projektu:	MD-2023-047-DO-16011
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 1.3 a 3.4
Realizátor:	Člověk v tísni
Celkový rozpočet:	10 mil. Kč, z toho v roce 2025: 3,2 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	S podporou Ministerstva práce a sociální ochrany je projekt zaměřen na další rozvoj mechanismu transparentního komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb na základě poptávky, skutečných potřeb a zdrojů, které jsou v komunitě k dispozici.

	Projekt podporuje rozvoj center Homecare jako finančně udržitelných poskytovatelů služeb, kteří mohou nabízet své služby na pravidelné bázi. Mechanismus komunitního plánování a udržitelného poskytování sociálních služeb poslouží veřejné správě v Moldavsku ke zlepšení systému plánování sociálních služeb a reagování na potřeby zranitelných osob.
--	---

Název projektu:	Posílení kapacit a finanční udržitelnosti v oblasti sociální domácí péče v Moldavsku
Číslo projektu:	MD-2023-051-DO-16011
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 1.3, 10.2, 16.6 a 17.9
Realizátor:	Charita ČR
Celkový rozpočet:	15 mil.- Kč, z toho v roce 2025: 5 mil. Kč
Doba realizace:	2023–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Cílem projektu je přispět ke zlepšení kvality a udržitelnosti sociálních služeb v Moldavsku. Projekt zajišťuje vytvoření nových služeb v rámci pěti center domácí péče pro zranitelné osoby v odlehlých oblastech země. v rámci projektu bude vypracován program školení pro poskytovatele služeb: pracovníky deseti středisek domácí péče a pro státní subjekty. Projekt podpoří ústřední a místní orgány v provádění příslušných systémových změn a tím posílí a rozšíří stávající služby domácí péče v celé zemi a zlepší finanční stabilitu poskytování komunitních služeb a služeb domácí péče.

Název projektu:	Posílením kapacit pro trvalé změny systému sociální péče v Moldavsku
Číslo projektu:	MD-2022-033-DO-16010
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 1.3, 10.2, 16.6 a 17.9
Realizátor:	Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Celkový rozpočet:	17,5 mil. Kč, z toho v roce 2025: 7,5 mil. Kč
Doba realizace:	2022–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Cílem projektu je rozvoj místních kapacit v procesu deinstitutionalizace ústavní péče a podpora sociálních

	a komunitních služeb pro osoby se zdravotním postižením v Moldavsku. Projekt navazuje na výsledky a výstupy projektu „Podpora transformace a komunitních služeb pro osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním v Moldavsku“, který probíhá v letech 2019–2022. Součástí projektu bude nastavení systému monitorování kvality poskytovaných služeb pomocí nástroje pro měření kvality chráněných bydlení národní agenturou ANAS, podpora tvorby systému nezávislé supervize, zapojení vyškolených peer specialistů v Moldavsku a jejich integrace v komunitních centrech, ale také zvýšení kapacit moldavských sociálních pracovníků vytvořením studijního kurikula pro péči o duševní zdraví v rámci studijního programu sociální práce na moldavských univerzitách.
--	---

Projekty, jejichž implementaci ČRA plánuje zahájit v roce 2025

Název projektu:	Energetická účinnosti čerpacích stanic
Země realizace:	Moldavsko
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Voda a sanitace SDG Target 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6., 6.7, 6.8
Partnerská organizace/instituce:	Ministerstvo infrastruktury a regionálního rozvoje Moldavska
Plánovaný rozpočet:	1 mil. Kč, plánováno v roce 2025: 1 mil. Kč
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Cílem projektu je realizace studie proveditelnosti zaměřené na zlepšení energetické účinnosti čerpacích stanic v municipalitě Hincesti.

Název projektu:	Posílení správy vodního hospodářství a sanitace v rámci příprav Moldavska na vstup do EU
Země realizace:	Moldavsko
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Voda a sanitace SDG Target 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6., 6.7, 6.8
Partnerská organizace/instituce:	Ministerstvo infrastruktury a regionálního rozvoje Moldavska
Plánovaný rozpočet:	30 mil. Kč, plánováno v roce 2025: 7 mil. Kč
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Cílem projektu je zlepšení situace v oblasti zásobování vodou a čištění odpadních vod. Plánována je podpora regionalizace, sladění národní politiky s normami EU a aktualizace politických

	dokumentů. Klíčové pro projekt bude budování kapacit, pro technický výbor budou organizována školení o nejnovějších technologiích a trendech v oblasti WSS. Ve druhé fázi projektu jsou plánovány investice do infrastruktury WSS, včetně vybavení a laboratoří, aby se zajistila udržitelnost a zlepšila kvalita služeb.
--	---

Název projektu:	Podpora středně velkých farmářů v oblasti produkce mléka
Země realizace:	Moldavsko
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 2.3, 2.4. 2.5, 8.2 a 8.3
Partnerská organizace/instituce:	Střední odborná škola Brătușeni
Plánovaný rozpočet:	6 mil. Kč na rok 2025 (s možností prodloužení o další 2 roky s rozpočtem dalších 24 mil. Kč)
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Cílem projektu je v prvním roce posílení vzdělávacího zemědělského komponentu v rámci střední odborné školy v Brătușeni, přičemž bude také provedena analýza potřeb vybavení a zavedení demonstračních technologií. Souběžně bude jednáno s EIB, jenž v rámci této školy financuje výstavbu farmy pro 30 krav, za účelem další součinnosti v oblasti mechanizace moldavského zemědělství. Podepsání projektové smlouvy s Evropskou komisí se očekává v první polovině roku 2025.

Název projektu:	Projekt spolupráce mezi MPSV a MPSO – reforma RESTART
Země realizace:	Moldavsko
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 1.3, 10.2, 10.3, 16.6 a 17.9
Partnerská organizace/instituce:	Ministerstvo práce a sociální ochrany Moldavské republiky (MPSO)
Plánovaný rozpočet:	30 mil. Kč (22 mil. Kč + 8 mil. Kč z pozastaveného projektu v Gagauzii, jenž budou využity v roce 2025)
Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření
Anotace:	Cílem projektu je podpora sociální reformy RESTART v Moldavsku

Název projektu:	Podpora osob s PAS v oblasti inkluzivního sociálního rozvoje v Moldavsku
Země realizace:	Moldavsko
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Inkluzivní sociální rozvoj SDG Target 1.3 a 3.4
Partnerská organizace/instituce:	Ministerstvo práce a sociální ochrany Moldavské republiky (MPSO)
Plánovaný rozpočet:	30 mil. Kč, z toho v roce 2025: 8 mil. Kč
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Cílem projektu je navázání na dosavadní aktivity ČRA v oblasti pomoci osobám s poruchou autistického spektra

Projekty delegované spolupráce

Název projektu:	FARM Moldova – Fostering Agricultural Resilience and Management
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství SDG Target 2.3, 2.4, 2.5, 2a
Realizátor:	ČRA, SFPL
Celkový rozpočet:	8,8 mil. EUR (5,8 mil. EUR ČRA, 3 mil. EUR SFPL), z toho v roce 2025: 2,5 EUR (62,5 mil. Kč)
Kofinancování (rok 2025)	2,5 mil. Kč
Doba realizace:	2025-2029
Nástroj implementace:	Delegovaná spolupráce
Anotace:	Projekt se zaměřuje na podporu udržitelného zemědělství a zvýšení odolnosti zemědělců v Moldavsku vůči klimatickým změnám a zavedení “climate-smart” zemědělství. Klíčovými aktivitami jsou zavádění ekologických a udržitelných zemědělských postupů, zlepšení kapacit pro produkci kvalitního osiva a propagace technologií šetrných vůči přírodě. Projekt zároveň zahrnuje certifikaci ekologického zemědělství, vývoj odrůd plodin odolných vůči suchu, demonstrace pokročilých postupů na zkušebních polích a podporu integrované ochrany rostlin. Součástí projektu je také budování kapacit výzkumných institucí, rozvoj systémů pro odrůdy odolných vůči suchu a implementace technologických inovací, jako jsou digitální nástroje pro sběr dat

	a testovací laboratoře. Projekt se rovněž věnuje rozvoji právního a regulačního rámce, aby moldavské zemědělství odpovídalo standardům EU. Celkovým cílem je zvýšit produktivitu, udržitelnost a konkurenceschopnost moldavského zemědělského sektoru, přičemž důraz je kladen na ochranu přírodních zdrojů.
--	--

Rozpočet bilaterálních projektů v Moldavsku 2025 – již běžící (B) a připravované v roce 2025 (P)

	Číslo projektu	Název	Částka 2025 (Kč)
B	MD-2016-079-FO-14050	Čistírna odpadních vod pro Briceni	0,7 mil. Kč
B	MD-2020-004-FO-14031	Zajištění přístupu k pitné vodě pro regionální nemocnice Cimișlia a Comrat	2 mil. Kč
B	MD-2020-005-FO-14022	Čistírna odpadních vod pro Strășeni	0,6 mil. Kč
B	MD-2023-054-FO-41040	Podpora při odstraňování znečištění tří hlavních hotspotů kontaminovaných pesticidy v ATU Gagauzia	0,1 mil. Kč
B	MD-2024-003-RO-11110	Zlepšení kontrolní a testovací kapacity ve fyto-sanitární oblasti v Moldavské republice	20,5 mil. Kč
B	MD-2020-001-RO-15110	Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů III.	0,1 mil. Kč
B	MD-2021-065-RO-15190	Rozvoj efektivity kynologické služby a kapacit práce se služebními psy Celní správy a Pohraniční policie Moldavské republiky	0,8 mil. Kč
B	MD-2023-047-DO-16011	COMM.UnityPlanning–Komplexní řešení pro sociální služby v Moldavsku	3,2 mil. Kč
B	MD-2023-051-DO-16011	Posílení kapacit a finanční udržitelnosti v oblasti sociální domácí péče v Moldavsku	5 mil. Kč
B	MD-2022-033-DO-16010	Posílení kapacit pro trvalé změny systému sociální péče v Moldavsku	7,5 mil. Kč
	Datum vypsání výzvy	Název	Částka 2025 (Kč)
P	Plánováno 04/2025	Energetická účinnosti čerpacích stanic	1 mil. Kč
P	plánováno 02/2025	Posílení správy vodního hospodářství a sanitace v rámci příprav Moldavska na vstup do EU	7 mil. Kč
P	Plánováno 02/2025	Podpora středně velkých farmářů v oblasti produkce mléka na severu Moldavska MILK II.	6 mil. Kč

P	Plánováno 03/2025	Projekt spolupráce MPSV a MPSO – reforma RESTART	0 mil. Kč*
P	01/2025	Podpora osob s PAS v oblasti inkluzivního sociálního rozvoje v Moldavsku	8 mil. Kč
		Spolufinancování delegované spolupráce	2,5 mil. Kč
Celkem			65 mil. Kč

* Hrazeno z prostředků pozastaveného projektu v Gagauzii.

Rozpočet projektů delegované spolupráce Moldavsko 2025

Název	Částka (Kč)
FARM Moldova – Fostering Agricultural Resilience and Management	2,5 mil. EUR (62,5 mil. Kč, z toho spolufinancování z rozpočtu ZRS ČR 2,5 mil. Kč)
Celkem	62,5 mil. Kč

4.3.6 ZAMBIE

Zambie je zemí s velkým ekonomickým potenciálem. na své cestě k budoucímu udržitelnému rozvoji se však potýká s řadou problémů. Zambijské hospodářství z velké části spoléhá na zisky plynoucí z těžby a exportu mědi, energetická síť je závislá na stabilním provozu vodních elektráren. Zároveň přibližně 70 % zambijského obyvatelstva je zaměstnáno v zemědělství, které však v posledních letech přispívá k HDP pouze méně než 5 %. Ekonomická stabilita je tak ohrožena výkyvy cen mědi na mezinárodních trzích a je závislá na stabilitě klimatických podmínek. Tíživá sucha, které Zambii sužují (naposledy v roce 2024) vedou k omezení nabídky potravin na domácím trhu a současně i způsobují nedostatek elektrické energie.

Projekty ZRS ČR realizované v Zambii se zaměřují především na rozvoj zemědělského sektoru, konkrétněji na diverzifikaci plodin a agronomických metod, zavádění trvale udržitelných a zároveň produktivnějších agronomických metod, a také na mechanizaci a zajištění přidané hodnoty zemědělských produktů za pomoci posklizňového zpracování a rozvoje navazujících hodnotových řetězců. Dlouhodobá realizace vzájemně synergických projektů s tímto zaměřením amplifikuje jejich jednotlivé dopady a umožňuje dosáhnout hlubšího a významnějšího efektu. Evaluační studie, publikované v letech 2020 a 2023, hodnotící minulé zemědělské projekty v Zambii, dokládají relevanci daných projektů a zaváděných postupů či technologií. Doporučují rozšíření projektů o další komponenty, které ČRA do následujících projektů aktivně zapojuje a doporučují rozšířit oblast realizace projektů také do dalších částí Zambie. Mimo jiné evaluátoři doporučili zvážit rozvoj dalších sektorů, na což ČRA reaguje zahájením realizace projektu zaměřeného na ochranu podzemních vod, který je plánovaný na rok 2025.

Program zahraniční rozvojové spolupráce České republiky se Zambijskou republikou 2024–2030 stanovil tři tematické priority, z nichž první je zemědělství a rozvoj venkova (včetně adaptací na změny klimatu a managementu přírodních zdrojů). k němu se vztahují pokračující i připravované projekty zaměřené na zefektivnění sektoru zemědělství a zvýšení jeho odolnosti vůči klimatickým změnám. Současně cílí na ochranu a možné využití podzemních vod povede k rozvoji produktivních i neproduktivních funkcí venkova a současně ke snižování či prevenci znečišťování životního prostředí. v rámci druhé tematické priority zmíněné projekty také přispívají k plnění inkluzivního sociálního rozvoje, a to například zaměřením na potravinovou bezpečnost a výživu, a přispíváním k blahobytu (zvýšováním výdělečnosti zemědělství). Třetí tematická priorita, kterou je demokratická správa věcí veřejných, je v rámci realizace projektů také okrajově zohledněna dodržováním průřezových hodnot a standardů ČRA.

V Zambii je v roce 2025 plánována realizace 5 projektů, z toho 2 pokračujících a 3 připravovaných, v celkové výši 40 mil. Kč. Nad rámec tohoto rozpočtu bude také pokračovat realizace projektu SLIM v rámci delegované spolupráce.

Projekty pokračující v roce 2025

Název projektu:	Zelená řešení pro udržitelný rozvoj a růst v okrese Monze
Číslo projektu:	ZM-2023-048-DO-31120
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova; SDG 1.5, 2.3, 2.4, 8.5, 12.2, 13.1
Realizátor:	Charita Česká republika
Celkový rozpočet:	25 mil. Kč, z toho v r. 2025: 9 mil. Kč
Doba realizace:	2023-2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt realizovaný Charitou ČR vznikl na základě dlouhodobých zkušeností české rozvojové spolupráce v Zambii. Zelená partnerství cílí na zvyšování zemědělské produkce v zambijské Jižní provincii, nejen na efektivitu jednotlivých zemědělců, ale také na navazování obchodních vztahů a budování hodnotových řetězců a snižování dopadu výkyvů počasí a změn klimatu na zemědělskou produkci. Projekt usiluje o zvýšení a komercializaci produkce jednotlivých zemědělců, aby mohli zvýšit svoji životní úroveň.

Název projektu:	Udržitelné agrolesnictví pro zkvalitnění produkce v Jižní provincii Zambie
Číslo projektu:	ZM-2024-050-DO-31120
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Rozvoj venkova, SDG 2.3. a 2.4.
Plánovaný rozpočet:	celková alokace 25 mil. Kč, z toho v r. 2025: 12 mil. Kč
Plánovaná doba realizace:	2024-2026
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt cílí na zvýšení příjmů, finanční samostatnosti a potravinového zabezpečení malých a středních farmářů v Zambii. Projekt podporuje vytváření nových a posilování již existujících hodnotových zemědělských řetězců. Hlavním cílem je finanční soběstačnost příjemců, udržitelnost jejich produkce v souladu s podporou agrolesnictví. Podpora nebo zlepšení zemědělských praktik bere v potaz reakci na stále citelnější dopad klimatické změny na zambijské zemědělství. Intervence je v souladu se strategiemi zambijské vlády pro rozvoj zemědělství a výživy obyvatel.

Projekty, jejichž implementaci ČRA plánuje zahájit v roce 2025

Název projektu:	Produktivnější a odolnější farmáři v Jižní a Západní provincii Zambie
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova, SDGs 2.1, 2.3, 7.1, 9.3, 15.3
Celkový rozpočet:	30 mil Kč, z toho v r. 2025: 8 mil. Kč
Doba realizace:	2025-2027
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt má za cíl přispět ke snížení chudoby a hladu v Zambii, především v Jižní a Západní provincii. Podporuje diverzifikaci zemědělské produkce a příjmů farmářů, zlepšení přístupu k finančním nástrojům a inovativním technologiím a adaptaci na dopady klimatické změny. Klíčové oblasti zahrnují zajištění investic do podnikání, především v oblasti moderních technologií, dostupných zdrojů získávání energie a udržitelného hospodaření. Zároveň podporuje zemědělské postupy, které jsou šetrné k životnímu prostředí a zvyšují odolnost farmářů vůči změnám klimatu. Výzva také klade důraz na vytváření a posilování tržních vazeb, zvyšování kvality produkce a podporu farmářů při navazování obchodních vztahů. Projekt se zaměřuje na střední a velké zemědělce, kooperativy, ženy a mladé podnikatele, ale také na soukromé společnosti a finanční instituce, které mohou farmářům poskytovat potřebné služby a technologie.

Název projektu:	Ochrana a využití podzemních vod
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Voda a sanitace, SDGs 2.3, 6.3, 6.5, 12.4, 12.5, 15.1,
Celkový rozpočet:	30 mil. Kč, z toho v r. 2025: 4 mil. Kč
Doba realizace:	2025-2027
Nástroj implementace:	Dotace

Anotace:	Cílem projektu je zmapování vodních zdrojů (primárně těch souvisejících s těžbou nerostných surovin – doly obsahující podzemní vody) v provincii Copperbelt. v oblasti byla v minulosti provedena řada studií kontaminovaných vod, sedimentů a půd, žádná z nich však nebyla zaměřena přímo na podzemní či důlní vody. Budou identifikovány vodní zdroje, úroveň znečištění a možnosti jejich sanace tak, aby bylo možné vodní zdroje využít cílovými skupinami, například pro zavlažování v sektoru zemědělství. Projekt přispěje k řádnému nakládání s přírodními zdroji, redukcí znečištění a zpřístupnění nevyužívaných vodních zdrojů pro jejich nové využití.
----------	---

Název projektu:	Podpora mechanizace a technologických inovací v rámci zambijského zemědělství
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zemědělství a rozvoj venkova, SDGs 1.5, 2.1, 2.3, 8.4, 9.5
Celkový rozpočet:	30 mil. Kč, z toho v r. 2025: 4 mil. Kč
Doba realizace:	2025-2027
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt bude zaměřen na zavedení využívání přístrojů v rámci zemědělské mechanizace a inovativních zemědělských technologií, na školení a podporu zambijských obyvatel v jejich využívání. v rámci projektu budou zajištěny demonstrační prostory a tréninková centra pro názorné představení a zaškolení dodávaných přístrojů a technologií. Realizace projektu tak v dlouhodobém měřítku přispěje k výnosnosti a efektivitě zemědělského sektoru v Zambii (za současného zajištění nezávadnosti zaváděných metod a zemědělských systémů pro životní prostředí), a ke snížení hladu, respektive zvýšení odolnosti zemědělského sektoru vůči klimatickým výkyvům, tedy primárně vůči dlouhodobým suchům.

Projekty v rámci delegované spolupráce

Pracovní název projektu:	Sustainable landscape through Integrated Management – SLIM
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Klimatická změna, udržitelná správa přírodních zdrojů SDG 5, 13, 15, 16, 17
Číslo projektu	
Partnerská organizace/instituce:	Ministerstvo zelené ekonomiky a životního prostředí, Ministerstvo vědy a techniky
Celkový předpokládaný rozpočet:	7 mil. EUR, v roce 2024 2,5 mil EUR (63 mil. Kč) *
Předpokládaná doba realizace:	10/2023-09/2027
Nástroj implementace:	Delegovaná spolupráce
Anotace:	Předmětem tohoto projektu je budování odolnosti krajiny a obyvatel skrze integrované hospodaření s krajinou. k tomuto bude přispívat technická asistence a transfer českého know-how v oblasti využití geoprostorových dat a dálkového průzkumu země. Program by měl pomoci zpřístupnit evropská družicová data také zambijským institucím a vyškolit jejich experty v efektivním využívání v oblastech jako lesnictví, zemědělství, vodohospodářství nebo ochrana životního prostředí. Totéž pak platí i pro výstupy v podobě mapování oblastí se zvýšenými riziky katastrof, jako jsou sucha, povodně, sesuvy půdy nebo požáry. Specifickou oblastí je podpora udržitelného lesního plánování, monitoringu a reportingu pro zlepšení udržitelného hospodaření s místními lesy.

*Aktivity projektu budou kofinancovány z rozpočtu MZV ve výši 3,5 mil. Kč v rámci spolufinancování projektu z prostředků ZRS ČR určených na účast na TEI a 3 mil. Kč z rozpočtu ZRS ČR pro Zambii.

Rozpočet bilaterálních projektů v Zambii 2025 – již běžící (B) a připravované v r. 2025 (P)

B/P	Číslo projektu	Název	Částka 2025 (Kč)
B	ZM-2023-048-DO-31120	Zelená řešení pro udržitelný rozvoj a růst v okrese Monze	9 mil. Kč
B	ZM-2024-050-DO-31120	Udržitelné agrolesnictví pro zkvalitnění produkce v Jižní provincii Zambie	12 mil. Kč
	Datum vypsání výzvy		
P	17. 10. 2024	Produktivnější a odolnější farmáři v Jižní a Západní provincii Zambie	8 mil. Kč
P	plánováno 31. 1. 2025	Ochrana a využití podzemních vod	4 mil. Kč
P	plánováno 31. 1. 2025	Podpora mechanizace a technologických inovací v rámci zambijského zemědělství	4 mil. Kč
jiné		<i>Kofinancování projektu SLIM Delegované spolupráce</i>	<i>3 mil. Kč</i>
Celkem			40 mil. Kč

Rozpočet projektů delegované spolupráce Zambie 2024

Název	Částka (Kč)
Sustainable landscape through Integrated Management – SLIM	63 mil. Kč
Celkem	63 mil. Kč

4.3.7 UKRAJINA

Ruská agrese vůči Ukrajině představuje momentálně hlavní bezpečnostní, politickou a ekonomickou výzvu pro ČR, EU i globálně.⁵ Probíhající plnohodnotný konflikt představuje velmi vysokou zátěž pro zemi - ekonomický propad v roce 2022 je ve výši 33% HDP, aktuální počet uprchlíků ze země je dnes kalkulován na cca 6,8 mil. osob⁶ a tzv. vnitřních přesídlenců dle zprávy IOM je 3,3 mil. osob⁷ (přičemž celkový počet vnitřně vysídlených osob je vyšší - v kalkulaci nejsou zohledněni vnitřně vysídlení uprchlíci z období mezi 2014 a 2022). Vedle toho významná část práce schopného obyvatelstva slouží v ozbrojených složkách státu, především muži, což dále prohlubuje ekonomické a sociální problémy. Přibližně 20% rozlohy Ukrajiny je okupováno Ruskou federací. Útoky Ruské federace jsou mimo vojenské objekty především cílené také na civilní objekty, zdravotnická zařízení, průmysl a kritickou infrastrukturu státu s cílem zlomit odpor obyvatelstva a dosáhnout vlastních cílů. Aktuálně existující kalkulace hodnotící náklady potřebné pro obnovu poničené infrastruktury, na necelých 500 mld. USD, které by bylo potřeba vynaložit v následujících 10 letech⁸. I přes všechny problémy spojené s konfliktem nedošlo k dramatickému narušení funkčnosti státu. Navíc, dlouhodobá snaha Ukrajiny o vstup do EU se promítla v roce červnu 2024 ve formální schválení kandidatury a zahájení přístupových jednání.

Česká ZRS na Ukrajině se od roku 2014 zaměřovala především na podporu v oblasti školství. Jednalo se o dlouhotrvající podporu tzv. vysídlených univerzit na východě Ukrajiny, které musely opustit po roce 2014 území mimo kontrolu centrální vlády (Luhansk, Doněck a Krym). Po roce 2022 se ČRA rozhodla svoji přítomnost posílit. v souladu s Programem humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023-2025 je aktuálně aktivní v oblastech zdravotnictví, podpory občanské společnosti, vzdělávání, ochrany životního prostředí, ale například i zemědělství a lesnictví. U všech realizovaných projektů je v případě smysluplnosti také zahrnuta problematika přístupu do EU jako jedno z průřezových témat. ČRA také zohledňuje vládní rozhodnutí z hlediska snah o možnost dlouhodobého působení a regionálního zaměření případné rekonstrukce na Dněpropetrovskou oblast – intervence, které svojí povahou umožňují regionální zaměření, jsou realizovány právě v této oblasti. Jako příklad lze uvést sérii intervencí v oblasti životního prostředí, či v oblastech zdravotnictví a vzdělávání.

V roce 2025 bude realizováno 5 pokračujících intervencí, jedna bude nově zahájena (navazující intervence v oblasti životního prostředí), a to v celkové předpokládané výši 59,3 mil. CZK (7 mil. Kč z bilaterálního rozpočtu ZRS ČR, 50 mil. Kč z Programu Ukrajina a 2,3 mil. Kč z NNV).

⁵ Program humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023 - 2025

⁶ Zdroj: [Situation Ukraine Refugee Situation](#)

⁷ [Registered IDP Area Baseline Assessment Dashboard \(ABA\) | Displacement Tracking Matrix](#)

⁸ [Country policy and information note: humanitarian situation, Ukraine, January 2025 \(accessible\) - GOV.UK](#)

Projekty pokračující v roce 2025

Pracovní název projektu:	Posílení kapacit Ukrajiny v oblasti monitoringu lesů pro harmonizaci se standardy EU
Číslo projektu:	UA-2024-023-RO11110
Země realizace:	Ukrajina
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Udržitelné nakládání s přírodními zdroji, SDG cíle 4.3, 15.2, 15.4, 15.5., 15.9, 15.b a 17.9
Partnerská organizace/instituce:	Národní lesnický institut
Plánovaný rozpočet:	celková alokace 18,6 mil. Kč, z toho v r. 2025: 10 mil. Kč
Plánovaná doba realizace:	2024–2026
Nástroj implementace:	Rozpočtové opatření
Anotace:	Záměrem intervence je přispět ke komplexnímu systému monitorování lesů na Ukrajině a zlepšit kvalitu údajů o lesích pro provádění strategií EU/FAO na podporu udržitelného hospodaření v lesech. Cíle projektu jsou celkem dva, v rámci prvního se jedná o zajištění podpory klíčové instituce v oblasti lesnictví, která byly významně poškozena válečným konfliktem, a přispět ke zlepšení sběru informací o současném stavu a trendech lesů prostřednictvím technologického pokroku v lesním hospodářství, včetně podpory budování centrální databáze lesů. Druhým cílem je zajištění odborné učebny a aktualizace souvisejících výukových modulů, zaměřených na metodiky využití dat dálkového průzkumu Země a jejich zpracování v GIS pro lesnický sektor na Ukrajině. Intervence kombinuje předání specifického know-how českých odborníků a materiální podporu (včetně předávky českého odborného software), přičemž na straně příjemců stojí jak zástupci státní správy, tak univerzitního prostředí.

Pracovní název projektu:	"Vidnova" - na cestě k místně vedenému, inkluzivnímu a transparentnímu procesu obnovy na Ukrajině
Číslo projektu:	UA-2024-046-DO-15150
Země realizace:	Ukrajina
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Občanská společnost, SDG cíle 1.3, 10.2, 16.6, 16.7, 17.9
Partnerská organizace/instituce:	Člověk v tísni
Plánovaný rozpočet:	celková alokace 30 mil. Kč, z toho v r. 2025: 15 mil. Kč
Plánovaná doba realizace:	2024-2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt "Vidnova – na cestě k místně vedenému, inkluzivnímu a transparentnímu procesu obnovy na Ukrajině" je zaměřen na místní orgány státní správy, organizace občanské společnosti, komunity a obyvatelstvo dotčenému konfliktem, Rady vnitřně vysídlených osob (dále také jako IDP Councils) a mládežnické organizace. Projekt je realizován v Mykolajivské a Ivano-Frankivské oblasti, v šesti vybraných hromadách (nejnižší územně správní celky na Ukrajině). Projekt podporuje tvorbu a realizaci místních plánů obnovy s přispěním komunit, přičemž advokátní úsilí zajistí jejich aktivní účast v tomto procesu. Dále posiluje postavení místní mládeže prostřednictvím finanční a technické podpory jejich iniciativ na obnovu, spolu se školením a zapojením do občanské participace. Projekt je v souladu se strategií ukrajinské vlády na období 2024-2027 v oblasti obnovy, neboť usiluje o místně vedené, participativní a inkluzivní rozhodování, které má nejen posílit kapacity komunit, ale také vytvořit dlouhodobější vazby, zapojení mládeže a ekologickou obnovu.

Pracovní název projektu:	Podpora překonání následků války posílením kapacity vybraných ambulantních rehabilitačních center v oblasti rehabilitace a redukční zdravotní péče v Dněpropetrovském regionu
Číslo projektu:	UA-2024-045-DO-13020
Země realizace:	Ukrajina
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Zdravotnictví, SDG cíl 3–3.4, 3.7, 3.8 a 17.9
Partnerská organizace/instituce:	Charita ČR

Plánovaný rozpočet:	celková alokace 30 mil. Kč, z toho v r. 2025: 22,3 mil. Kč
Plánovaná doba realizace:	2024–2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Projekt je z oblasti inkluzivního sociálního rozvoje, a to se zaměřením na udržení a rozvoj poskytování rehabilitační pomoci a zvyšování osvěty sexuálního a reprodukčního zdraví. v rámci zvyšování informovanosti personálu v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví budou realizovány aktivity zohledňující zjištěné potřeby.

Pracovní název projektu:	Posílení monitoringu znečištění životního prostředí v Dněpropetrovské oblasti v době ozbrojeného konfliktu
Číslo projektu:	UA-2024-047-DO-41010
Země realizace:	Ukrajina
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Udržitelné nakládání s přírodními zdroji, voda a sanitace SDGs cíle 15.1, 3.9, 6.3 a 17.9
Partnerská organizace/instituce:	Arnika – Centrum pro podporu občanů
Plánovaný rozpočet:	celková alokace 6 mil. Kč, z toho v r. 2025: 2 mil. Kč
Plánovaná doba realizace:	2024-2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Na Ukrajině téměř neexistuje státní monitoring životního prostředí, přestože je to jednou z podmínek pro vstup do EU. Jedním z mála subjektů dlouhodobě působících v oblasti kontinuálního monitoringu životního prostředí na Ukrajině je regionální systém Dněpropetrovské oblasti zajišťovaný Centrem pro monitorování životního prostředí (EMC). Kvůli válce podnik již dva roky nemá financování. Záměrem dvouleté intervence je přispět k obnově a rekonstrukci Ukrajiny prostřednictvím podpory ochrany ŽP a prosazování přibližování legislativního rámce standardům EU, přičemž cílem je posílení funkčnosti a udržitelnosti kontinuálního monitoringu životního prostředí v Dněpropetrovské oblasti Ukrajiny. Je na místě předpoklad, že monitoring životního prostředí v Dněpropetrovské oblasti se může stát základem celostátního systému.

Pracovní název projektu:	Posílení kapacit a kompetencí pracovníků v sektoru vzdělávání v Dněpropetrovské oblasti
Číslo projektu:	UA-2024-051-DO-11130
Země realizace:	Ukrajina
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Řádná (demokratická) správa věcí veřejných SDG 4.3 a 4.a
Partnerská organizace/instituce:	Asociace pro mezinárodní otázky
Plánovaný rozpočet:	7 mil. Kč, z toho v r. 2025: 3 mil. Kč
Plánovaná doba realizace:	2024-2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	V Dněpropetrovské oblasti probíhá vzdělávání již čtvrtým rokem převážně v distančním režimu, což se negativně odráží na kvalitě vzdělávání i na psychickém stavu žáků a pedagogů. Záměrem projektu je posílení kapacit a kompetencí pracovníků v sektoru vzdělávání v Dněpropetrovské oblasti, zejména v oblasti fungování škol v krizových situacích prostřednictvím podpory “Dniperské akademie celoživotního vzdělávání“, která hraje klíčovou roli v profesním rozvoji učitelů celé oblasti, a prostřednictvím školení pracovníků 60 škol v tématech krizového řízení.

Projekty, jejichž implementaci ČRA plánuje zahájit v roce 2025

Pracovní název projektu:	Mapování a prioritizace válkou způsobených škod na životním prostředí a starých ekologických zátěží – fáze 2
Země realizace:	Ukrajina
Tematické/sektorové zaměření/naplňované SDGs:	Udržitelné nakládání s přírodními zdroji, voda a sanitace SDGs cíle 15.1, 3.9, 6.3 a 17.9
Partnerská organizace/instituce:	Vzejde z dotačního řízení
Plánovaný rozpočet:	V r. 2025: 4 mil. Kč
Plánovaná doba realizace:	2025
Nástroj implementace:	Dotace
Anotace:	Záměrem chystané intervence je přispět k vyšší připravenosti k aktivní ochraně životního prostředí v rámci obnovy a rekonstrukce

	Ukrajiny. Intervence přímo navazuje na aktivity, které byly ze strany ČRA podpořeny v roce 2024. Jedná se o další práci s databází ekologických zátěží, která vznikla v rámci předchozí intervence v roce 2024 – tedy její rozšíření o další lokality v rámci Dněpropetrovské oblasti (včetně terénních průzkumů a odběru vzorků/provedení laboratorních analýz), ale také provedení průzkumných terénních prací na jedné z vybraných lokalit. Zde by měla být zkompletována dokumentace potřebná pro odstranění (rekultivaci) ekologické zátěže samotné. Dalším výstupem projektu je definovat okruhy, které by měly být v krátko a střednědobém horizontu posíleny s cílem přiblížit Ukrajinskou legislativu v oblasti v problematice ekologických zátěží požadavkům EU a tím přispět k přibližování v rámci přístupových jednání.
--	---

ČRA připravuje na Ukrajině projekt delegované spolupráce v oblasti podpory zaměstnanosti, jehož zahájení je plánováno v průběhu roku 2025.

Rozpočet bilaterálních projektů na Ukrajině 2025

P/B	Číslo projektu	Název	Částka 2025 (Kč)
B	UA-2024-023-RO11110	Posílení kapacit Ukrajiny v oblasti monitoringu lesů pro harmonizaci se standardy EU	10 mil. Kč
B	UA-2024-046-DO-15150	"Vidnova" - na cestě k místně vedenému, inkluzivnímu a transparentnímu procesu obnovy na Ukrajině	15 mil. Kč
B	UA-2024-045-DO-13020	Podpora překonání následků války posílením kapacity vybraných ambulantních rehabilitačních center v oblasti rehabilitace a redukční zdravotní péče v Dněpropetrovském regionu	22,3 mil. Kč
B	UA-2024-047-DO-41010	Posílení monitoringu znečištění životního prostředí v Dněpropetrovské oblasti v době ozbrojeného konfliktu	2 mil. Kč
B	UA-2024-051-DO-11130	Posílení kapacit a kompetencí pracovníků v sektoru vzdělávání v Dněpropetrovské oblasti	3 mil. Kč
P		Mapování a prioritizace válkou způsobených škod na životním prostředí a starých ekologických zátěží – fáze 2	4 mil. Kč
		Kofinanc DS	3 mil. Kč
Celkem			59,3 mil. Kč*

* 2,3 mil. Kč hrazeno z nespotřebovaných nároků v r. 2024

5. Alokace a plánované čerpání rozpočtu ČRA v roce 2025

Region / země	Tematické priority / Programy ZRS ČR	Indikativní objem finančních prostředků 2025 dle č. 471 ze dne 10. července 2024 (v Kč)	Plán ČRA
TÉMATATA ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE (ČRA)			
PRIORITNÍ ZEMĚ ZRS ČR (dle UV č. 631/2016)			
CELKEM Bosna a Hercegovina		65 000 000	65 000 000
CELKEM Etiopie		75 000 000	79 200 000
CELKEM Moldavsko		65 000 000	65 000 000
CELKEM Gruzie		45 000 000	48 200 000
CELKEM Kambodža		30 000 000	30 000 000
CELKEM Zambie		40 000 000	40 000 000
CELKEM PRIORITNÍ ZEMĚ ZRS ČR		320 000 000	327 400 000*
SPECIFICKÉ ZEMĚ ZRS			
Ukrajina (nad rámec UV č. 855 z 12. 10. 2022)	Rozvojové aktivity v gesci ČRA – obnova a podpora demokratické transformace Ukrajiny	7 000 000	7 000 000
CELKEM SPECIFICKÉ ZEMĚ ZRS ČR		7 000 000	7 000 000**
CELKEM TÉMATATA ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE v GESCI ČRA		327 000 000	334 400 000
DALŠÍ ROZVOJOVÉ AKTIVITY v GESCI ČRA			
Dotační programy pro NNO, kraje a vysoké školy			
ČR	Globální vzdělávání a osvěta veřejnosti	8 000 000	10 800 000

ČR, prioritní země	Posilování kapacit implementačních partnerů ZRS (včetně kapacit a partnerství NNO, kapacit platform, aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS ČR)	5 000 000	5 500 000
Rozvojové země	Podpora trojstranných projektů českých subjektů	25 000 000	32 300 000
CELKEM dotační programy v gesci ČRA		38 000 000	48 600 000*
Podpora zapojení soukromého sektoru do ZRS			
Rozvojové země	Program B2B v ZRS (projekty rozvojově - ekonomického partnerství, podpora účasti českých subjektů v evropských finančních rozvojových nástrojích a příprava studií proveditelnosti)	9 500 000	9 500 000
CELKEM podpora zapojení soukr. sektoru do ZRS		9 500 000	9 500 000
Administrativní náklady			
ČR	Výdaje za platy, ostatní platby za provedenou práci, FKSP a pojistné ČRA (bez objemu financí na tuto položku z prostředků EK)	15 067 976	15 067 976
ČR	Ostatní provozní výdaje na chod ČRA	8 398 029	8 398 029
ČR a rozvojové země	Další činnosti spojené s řízením, monitoringem, kontrolou a prezentací ZRS -ČRA	7 900 000	7 900 000
CELKEM administrativní náklady ČRA		31 366 005	31 166 005
CELKEM PROSTŘEDKY na DALŠÍ ROZVOJOVÉ AKTIVITY ČRA		78 666 005	89 466 005
CELKEM prostředky v gesci ČRA ze státního rozpočtu (prioritní země a další rozvojové aktivity)		405 866 005	423 866 005

CELKEM PROSTŘEDKY Z EK (na rozvojové aktivity v prioritních zemích včetně finanční částky na platy)	79 500 000	108 500 000***
CELKEM prostředky v gesci ČRA ze státního rozpočtu, z EK a jiných zdrojů	485 366 005	524 366 005

* Část převyšující UV bude financována z NNV a příspěvku ADA.

** na realizaci projektů na Ukrajině bude dále využito 50 mil. Kč alokovaných z Programu humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023-2025

*** Jedná se o upřesněná data na základě průběhu projektů. Suma nezahrnuje připravovaný projekt v Moldavsku.